

КЛУБ ЗНАЙОМСТВ

Усіх, хто хоче дати подібні об'яви, просимо переказати в будь-якому поштовому відділенні на розрахунковий рахунок редакції № 002700202 У ДИРЕКЦІЇ УКРСОЦБАНКУ м. КІРОВОГРАДА, МФО 323293

13 крб.,

вкласти в конверт квитанцію про відправлення грошей і розбірливо написати текст вашого оголошення. Коротко повідомте про себе все, що вважаєте за потрібне, і так

само стисло опишіть вимоги до майбутнього знайомого. Вкажіть свою зворотну адресу з індексом, повністю ім'я та по батькові, і ми безплатно перешлемо нерозкритими всі листи, які надійдуть на Ваше ім'я. За Вашим бажанням Ваше ім'я можемо не вказувати.

Якщо Вас зацікавить опубліковане в газеті оголошення про знайомство, напишіть абонентів листа за адресою: 316050, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36, редакція газети «Молодий комунар». Клуб знайомств, абоненту № ...

Мені 55 років, зріст 154 см, середньої повноти, світловолоса, забезпечена хорошою пенсією, люблю по мірі можливості працювати, щоб виростити свої овочі, фрукти. Для створення сім'ї з двох осіб, хочу познайомитися з чоловіком до 60 років, котрий зміг би розділити мої інтереси, добрим, чуйним, без шкідливих звичок. Прошу надіслати фото, яке обов'язково поверну.

Аб. 025.

Галина.

Молодий чоловік 27 років, стрункий, зріст вище середнього, котрий має власне помешкання, пропонує кохання стрункій чи не схильній до повноти жінці до 35 років (можна з дітьми). яка потребує цього більше, ніж великих грошей.

Д.

Аб. 023.

Молодий комунар

Виходить з 5 грудня 1939 року.

№ 38 (4171)

СУБОТА • 28 ВЕРЕСНЯ

Ціна 40 коп. (перезагатою — 12 коп.)

ІНФОРМАЦІЙНО-ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ ТИЖНЕВИК

Струнка дівчина 25 років бажає познайомитися з юнаком до 30 років. Ціную доброту, інтелігентність, працелюбність.

Аб. 024.

Світлана.

Я інвалід Вітчизняної війни І групи, 1924 р. н., сам себе обходжу, пенсія 245 крб., маю хату, сарай, город, продукти і паливом забезпечений, хочу познайомитися з метою створення сім'ї з жінкою (свою ровесницею чи з невеликою різницею у віці), котра не побойється вести домашнє господарство. Можу переїхати до неї.

Леонід.

Аб. 026.

Житель Кіровоградської області для створення сім'ї познайомиться з дівчиною, котрій потрібен хлопець 27 років, стрункий, звичайної зовнішності, матеріально та житлом забезпечений, одружений не був, дітей не маю. Прохання вислати фото чи детальний лист. Можлива негайна зустріч.

Аб. 027.

Андрій.

ВИМАГАЄМО ОБ'ЄКТИВНОСТІ

ПЕРЕДПЛАТА-92

Нещодавно по обласному радіо черговий раз прозвучала інформація заступника начальника служби поштового зв'язку і розповсюдження преси ОБТУЗ Л. М. Ратушного про хід передплатної кампанії в області. Назвавши загальні цифри, Леонід Миколайович досить детально розповів про те, як іде передплата на газету обласної Ради народних депутатів «Народне слово». Не забув підкреслити, що облікником зобов'язав своїм рішенням керівників підприємств, організа-

цій, установ передплатити цю газету на кожну виробничу дільницю, в кожен підрозділ. Від себе додав, що рішення це має безумовно виконуватись. Ми не проти будь-якої пропаганди «Народного слова» — газета дійсно заслуговує уваги. Але нам не зрозуміла позиція Л. М. Ратушного стосовно інших обласних періодичних видань — газет «Молодий комунар», «Кіровоградська правда», «Діалог». Редакції цих газет, як і «Народного слова», уклали договір з

обласним виробничо-технічним управлінням зв'язку на передплату і розповсюдження. Отже, мають повне право сподіватися на рівні умови інформування населення області про хід передплатної кампанії. А передплатники хай уже визначаються.

Редактори газет: «Кіровоградська правда» — М. Пісковий, «Діалог» — Ю. Сердюченко, «Молодий комунар» — М. Шво-рак.

Із лазні прямо в реанімацію потрапили три літні жінки з селища Чурилово Челябінської області. Вирішивши добре прогріти в лазні хворі спини, вони змочили крижкі бензином. Від гарячої грубки той спалахнув і... приятельки опинились в лікарні з важкими опіками.

Працівники Горіського РВВС затримали «колекціонера» сталінських реплік, котрий украв із будинку - музею «великого вождя народів» особистий телефон і три фіранки.

У Санкт-Петербурзі незабаром почнуть ховати покійників за трьома категоріями «комфортності». Тепер усе залежатиме не від важкості персон померлих, а від матеріальних можливостей їх родичів.

За першою категорією (200 карбованців) ховатимуть бідняків і незможних, за другою (від 1000 крб. і більше) — людей із середнім достатком. Це найбільш масова група. За третьою, «найкомфортнішою» категорією вираждатимуть на той світ тільки вибраних. Вартість церемонії — від декількох десятків до ста тисяч карбованців і більше.

Автори цього експерименту вважають, що чим більше бажаних буде померти по 3-ій категорії, тим більше шансів достойно піти з цього життя і в бідняків, яких можна буде поховати по людському за рахунок пишних церемоній.

У московському міському суді розглянута справа Олександра Шмонова, котрий здійснив замах на М. Горбачова під час демонстрації на Красній площі. Олександр визнаний душевнохворим і невдовзі його відправлять на лікування до спеціальної клініки.

Кілька тижнів тому у перуанському містечку Панхан народилося чотириноге дитя: дві були нормальними, дві — атрофованими. Крім того, мала з'явилася на світ з подвійним дитинним органом і з аномаліями кишкового тракту. Лікарі тремтять від жаху, як невідомий варіант сіамських близнят. Вони сподіваються, що після ампутації атрофованих кінцівок є 90-процентна впевненість, що дитина виросте цілком нормальною. От тільки, що робити із зайвим статевим органом, поки що ніхто не знає...

Музиканти рк-групи «Наутилус помпіліус» звернулися до законодавчих органів країни із закликом відмінити кримінальну відповідальність за гомосексуалізм і вилучити відповідну статтю із КК РРФСР. Це звернення підписали також багато лівінградських і московських груп.

(За матеріалами періодичної преси).

ДЕМОКРАТИ У СЕЙФІ ГУРЕНКА

На фестиваль українсько-єврейської культури, що відбувся у Кіровограді, до нас завітали народні депутати України Л. Скорик та Ю. Гнаткевич.

У редакції газети «Народне слово» відбулася зустріч депутатів з журналістами, представниками громадськості.

Л. Скорик відзначила, що в незалежній Україні (1918—21 рр.) з повагою і розумінням ставились до представників інших націй і то є єдиний наш шлях і надаль.

Серед найближчих завдань депутати назвали реорганізацію таких установ як КДБ, суд, прокуратура, уряд республіки, очищення їх від кадрів, які не можуть звільнитися від стереотипів учоращнього дня і отже не можуть працювати на розвиток державності України.

Коли комісія Верховної Ради України по розгляду дій посадових осіб під час серпневого путчу побувала в кабінеті колишнього першого секретаря ЦК КПУ С. Гуренка, то в його сейфі була знайдена детальна інформація про всі демократичні партії і рухи, що існують на Україні і навіть рекомендації, як їх розкласти і знищувати. Документи були підготовлені в КДБ.

На запитання про задуку державі хліба Л. Скорик сказала, що затримка здачі — акція запланована, адже свого часу В. Ревенко, перший секретар Київського обкому партії провів нараду партактиву та голів колгоспів, на якій закликав не здавати хліб державі. Лариса Петрівна вважає, що імперські сили таким чином хочуть загнати Україну до оновленого Союзу — прийдете, мовляв, самі, адже вся валюта, за яку можна було б купити закордонний хліб і досі зосереджена в руках Москви.

Відповідаючи на запитання журналістів, депутати повідомили ще кілька цікавих фактів. Виявляється, всі секретарі комітетів комуністичної партії різних рівнів мали право мати особисту зброю. Це — тисячній загони озброєних партапаратників, зараз стоїть питання про її вилучення.

м. Кіровоград.

Наш кор.

ТЕАТРАЛЬНИЙ ТИЖДЕНЬ

Двадцять перший раз відкрилася на Кіровоградщині республіканське театральне свято «Вєресневі самоцвіти». Відкриття відбулося на сцені театральних корифеїв Тобілевичів хутора «Надія».

Відкрив свято голова оргкомітету заступник голови обласного комітету В. М. Смаглюк. Фольклорні колективи області порадували гостей свята своїми піснями, а на закінчення актори театру ім. М. Л. Кропивницького показали глядачам виставу за п'єсою М. Кропивницького «Пошилися в дурні».

Протягом тижня, поки тривало свято, перед глядачами області виступали самодіяльні та професійні актори Кіровоградщини. Урочисте закриття свята — сьогодні.

В. ГРИШИН.

БАР НА ФЕРМІ

Зовсім скоро працівники першої молочно-товарної ферми колгоспу імені Кірова, що в Добровеличківському районі, матимуть свій власний бар. Тут вони зможуть вгамувати спрагу прохолодними напоями, скуштувати солодощі. І все це буде, як повідомив заступник голови колгоспу В. Сіромаха, безпосередньо на виробництві.

Ми ж думаємо, що туди радо заходитимуть усі, хто про це дізнався з нашої інформації.

Наш кор.

ПРИДБАТИ АВТО- ЗАПЧАСТИНИ...

ви зможете в приватному магазині в Олександрії на вулиці 6-го Грудня, 133. Деталі кузовів, ремонтний інструмент, внутрішній декор і так далі реалізуються, звичайно ж, за ринковими цінами. Що поробиш, хай вже вдесерто дорожчі, дефіцитні речі будуть доступні, ніж їх не буде взагалі. Тим більше, що тут ми маємо справу з магазином, а не зі спекулянтами. Крім запчастин ви зможете придбати тут аудіо- та відеоапа-

ратуру, косметичні набори та інший мотлох. Магазин входить в систему малого комерційного підприємства «Гамма».

Наш кор.

ПІДПІЛЬНИК КІНДРАТ

Новини з життя зірок української рок-поп-бард музики. Андрій Миколайчук вступив до Дрогобицького педінституту. Стефко Оробець — створив кабаре «Юрцо і Стефко». Василь Жданкін покинув займатися системою Іванова та повернувся до християн-

Наш кор.

Претенденти в президенти

У Кіровограді створено громадський виборчий центр на основі клубу виборців «Оновлення», який об'єднав демократичні сили міста й області — УРП, Демократичної партії, ЦДПУ, Руху. Базується центр у приміщенні кіровоградської Спілки письменників України. Тут у будні з 9-ої до 18-ої проводиться збір підписів на підтримку претендентів у кандидати на пост президента України. У вихідні підписи збираються на площі імені Кірова з 15-ї до 20-ї години. Названий центр (тел. 24-29-04) пропонує підтримувати кандидатів Л. Лук'яненка, В. Пилипчука, В. Чорновола, Ю. Щербака, І. Юхновського, В. Яворівського.

Із проханням розповісти, як іде кампанія, ми звернулися до співголови центру В. Ф. Кобзаря:

— Найбільшою популярністю в нашому списку користуються Чорновіл і Юхновський. Ці претенденти зібрали по кількості підписів кожен. Але загалом є ускладнення в збиранні підписів у зв'язку з вимогами до нього: вказувати свої паспортні дані і адресу. Не в кожного є при собі документ. Тому шукатимемо інші форми збору підписів. Можливо, ходитимемо по установах, підприємствах і будинках.

— Чому вибір зупинили саме на цих людях?

— Вони є представниками демократичних організацій, споріднених з місцевими, відомі в республіці.

— Чи збирають в області підписи на підтримку інших претендентів?

— За нашими даними, до збору підписів на користь Л. М. Кравчука приступив представник групи підтримки цього кандидата М. Л. Ткач.

— Чи приїде хтось із згаданих кандидатів до нас?

— Сподіваємось, що всі, хто збере свої 100 тисяч підписів.

— У кого, ви вважаєте, найбільше шансів стати президентом?

— Поки що у Кравчука і третім, мій прогноз, ітимуть Юхновський і Чорновіл. А кого б хотіли ви особисто?

Співрозмовник замислюється: — Як член Руху маю голосувати за Чорновола. Як член ДемПУ — за Пилипчука...

М. Л. Ткач повідомив нам, що група на підтримку Л. М. Кравчука базується в дитячій поліклініці поряд з кінотеатром «Комсомолец» на третьому поверсі в триповерховому корпусі. Телефон 24-74-19.

Н. ДАНИЛЕНКО.

«НЕ ДУМАЙТЕ, ЩО РИНОК — РАЙ...»

Зустріч в обласному комітеті була дуже серйозною. Але, коли заступник голови облвиконкому М. О. Сухомилин промовив свою першу фразу, що закінчувалася словами: «В область прибули пани...» і зробив велику паузу, в мене це викликало мимовільну посмішку. Інтонація була такою, як у Гоголя з нагоди прибуття ревізора. Не знаю, чи знайомий пан Хандверк, президент фірми «Еурід» з Гоголем, але мою посмішку він зрозумів по-своєму і теж посміхнувся. Не хай у вас, шановні читачі, не виникне враження, що я пишу ці замітки для того, аби передати словами німецько-українську приязнь.

Повторюю, зустріч у облвиконкомі була серйозною. Найперше М. О. Сухомилин представив присутнім керівника фірми «Еурід» і її віце-президента пана Фангьона. Присутніми, до речі, були керівники великих підприємств області, управлінський апарат, банкіри. Журналістів, крім мене і представника «Народного слова», на зустріч не було. Прес-конференція для засобів масової інформації мала розпочатися пізніше, після того, як сторони про щось домовлялися. Насамперед, як зазначив М. О. Сухомилин, у нас вже давно налагоджувалися стосунки з німцями. Заступник голови облвиконкому перелічив деякі підприємства, що так чи інакше мали контакти з інофірмами: «Друкмаш», «Гідросила», «Посівмаш», «Етал»... Ми зацікавлені у спільних підприємствах, особливо в сфері громадського харчування. Микола Олексійович на-

дав слово пану Хандверку, який у своєму довгому і як мені здалося, не дуже конкретному виступі (втім, мені це все-таки здалося) зазначив, що події в світі відбуваються з блискавичною швидкістю. Розпався Союз, об'єдналася Німеччина. І скрізь проблеми. Скрізь треба боротися з труднощами. Країна стоїть на порозі ринкових відносин. Якщо хтось думає, що ринок, то рай земний, він помиляється. Східна Німеччина вже відчула, що це таке — ринкова економіка. Одним словом, пан президент запропонував кіровоградцям укласти договір про співробітництво. Фірма «Еурід» має своє представництво в Нью-Йорку, Франції. Тепер увійти в долю з нею пропонується нашому обл-і міськвиконкомом.

Фірма «Еурід» нічого не створює, вона посередницька організація. А сьогодні посередництвом можна заробити! Тим більше, що ринкова економіка примусить шукати ринки збуту. Нам пропонуються взаємовигідні зв'язки. Фірма «Еурід» бере на себе обов'язок показати Заходу сильні і слабкі сторони наших підприємств. Віце-президент фірми пан Фангьон наголошував на тому, що коли у нас з'явиться повноцінний ринок, сюди кинуться багато бажаних матеріальних благ. Але ми прийшли першими, — наполягав пан Фангьон. Відповідаючи на запитання присутніх і потім у розмові зі мною віце-президент і пан Фандверк не приховували, що ризикують, пропонуючи встановити зв'язки у той час, коли наша економіка в такому складному становищі.

Але... «У нас вже сьогодні є на чому заробити», — запевнив пан Хандверк, маючи на увазі наші художні колективи. З «Зорянами» і «Пролісками» вони познайомилися раніше, адже ці колективи побували в Німеччині. Нам красномовно натякали на неопізнаність з законами ринку, невміння укласти контракти тощо. Звучали ділові пропозиції створити клуб підприємств в області, найближчим часом відкрити курси для спеціального навчання кадрів, адже ми люди іншого гарту, нам треба перевчитися. Загалом, не варто довго чекати, вже сьогодні можна організувати спільну академію.

Те, про що детально говорили президент і віце-президент, голова Кіровоградської міської Ради і виконкому В. Г. Мухін висловив стисло: «Ми всі мало знаємо про західний ринок і намагаємось поодинокі пробитися до інформації. А це невдачна справа». «О, — сказав мені згодом віце-президент фірми «Еурід», — з планом бургомістром (тобто з Мухіним) про все можна швидко домовитись. Він правильно оцінює ситуацію».

Ще питання, у що обійдеться наше представництво у фірмі, яке допоможе нам вийти на широкий простір. Для початку — 50 тисяч західнонімецьких марок. Це мінімальна сума, за яку уряд в Берліні може зареєструвати спільне підприємство. 25 тисяч німецької сторони бере на себе. Договір має бути розроблений і підписаний до 1 грудня 1991 року.

В. ЛЕВОЧКО.

СПОРТИВНА ХРОНІКА

ФУТБОЛ

«Зірна» додала за цей тиждень до довжелезної серії своїх поразок ще дві, програвши на своєму полі «Прикарпаття» (Мукачеве) 1:3, та івано-франківському «Прикарпаттю» 1:3.

30 вересня кіровоградці зустрічаються з «Молосом» (Нікополь), а 27 вересня провели товариський матч з клубом «Бунія» з польського міста Новосажини.

* * *

СИЛОВЕ ТРИБОРСТВО

На розиграші кубку України з цього виду спорту, що нещодавно відбувся у Білій Церкві, вихованці Вячеслава Жукова встановили дев'ять рекордів, здобувши чотири золотих та одну срібну нагороду.

Переможцями турніру стали: серед жінок — Ярослава Фурдуй та Олена Сухорун, а серед чоловіків — Віталій Арсенев та Вячеслав Жуков.

Людмила Силькевич зайняла друге місце, виконавши разом з Ярославою Фурдуй та Оленою Сухорун норматив майстра спорту.

* * *

ГПО

Санкт-Петербург. Тут проходить чемпіонат СРСР з багаторобства ГПО. Збірна України впевнено йде до п'єдесталу і допомагають їй у цьому наші земляни. Михайло Войно, курсант вищого льотного училища цивільної авіації, здобуває вже вдруге золоту нагороду на подібних змаганнях.

МРІЮ БАЧИТИ ДУШУ...

Сьогодні минає 73 роки з дня народження відомого педагога сучасності Василя Олександровича Сухомлинського, нашого земляка (він родом з Онуріївщини). У Кіровоградському педінституті вже десять років діє кімната-музей В. О. Сухомлинського, створена кафедрою педагогіки. Вона — центр пропаганди спадщини педагога-вченого. Тут проводяться екскурсії для студентів-першокурсників, учителів із Узбекистану, які щорічно приїждять на курси підвищення кваліфікації, школярів міста, відбуваються засідання педагогічного клубу «Сухом-

линець», в якому діють наукова секція, секція «Сільська школа», клуб екскурсоводів. Найактивніші учасники педклубу, вони ж члени ради музею, — Людмила Свириденко, Наталія Полтавець, Ірина Вершута. Старшокурсники та студенти-випускники педінституту захищають тут курсові та дипломні роботи, пов'язані з дослідженням спадщини Сухомлинського.

У кімнаті-музеї проводяться засідання клубу цікавих зустрічей, де студенти мають змогу спілкуватися з передовими вчителями, поетами, юристами, народними депутатами, курсантами вій-

ськових училищ. Студентам-філологам надовго запам'ятається зустріч з випускником вузу 1979 року, вчителем-методистом, лауреатом премії імені Н. К. Крупської, вчителем української словесності М. Фощем (Бірківська СШ Олександрівського району).

Стало традицією щорічне проведення серед студентів конкурсу педагогічних творів.

У планах ради музею — знайомство студентів із спогадами про Сухомлинського. Активну роботу в цьому напрямку ведуть Герой Соціалістичної Праці І. Г. Ткач-

ко та доцент Д. Ю. Стельмухов.

У день народження педагога-вченого в студентських групах пройдуть Сухомлинські читання, викладачі кафедр педагогіки розкажуть про діяльність Асоціації Сухомлинського, вийде студентська багатотиражна газета «Освітнякський гарт» зі сторінкою, присвяченою педагогу-земляку, який проголошував культу Людини, Добру, Совість, Милосердя та Духовності.

В. ЛИКОВ,
директор кімнати-музею
В. О. Сухомлинського.

НАША ГАЗЕТА МОЖЕ НАЗИВАТИСЯ:

«Молодь Кіровоградщини», «Молодіжний експрес», «Молодіжний вісник», «Молодіжні новини», «Голос молоді», «Ятрань», «Степ», «Рідний край», «Твоя позиція», «Українське слово», «Козацька рада» (Б. Зінчук, м. Мала Виска).

«Надія», «Дійсність», «Профіль-анфас», «Степова», «Ви і ми», «Спектр», «Тільки для вас», «Напрямок» (М. Писарев, м. Олександрія).
«Вісник молоді» (Л. Коноплич, м. Кіровоград).
«Борщ», «Український борщ», «Кіро-

воградський борщ», «Світанок», «Ранкова зоря», «Відображення», «Ехо тижня», «Чорним по білому», «Четвертий вимір», НОРК (новини, оголошення, реклама Кіровоградщини), НІР (новини, інформація, реклама), «Ви і ми» (І. Гриб, м. Кіровоград).

«Дім

на набережній»

21 вересня о 10 годині ранку в «домі на набережній» (проспект В. Винниченка) відкрилась дитяча художня школа. Нарешті, дочекалися. Директор Л. І. Бондар у вступному слові сказав, що вперше за 32 роки змогли зібратися всі одночасно, раніше проблемою було провести збори колективу, а тепер... Великі світлі класи з прекрасною перспективою у вікні... Дочекалися. Майбутніх живописців (можливо серед них є майбутні Рєпіни, Куїнджі, Похітонови), їх батьків, бабусь, викладачів привітали народний депутат України, голова комісії по культурі обласної Ради В. Є. Панченко, заступник голови міськвиконкому В. О. Ткаченко, голова правління обласної організації Спілки художників України М. В. Надеждин.

Про те, як важко було відкрити тут школу (запроєнтовано як магазин), знає лише В. О. Ткаченко. Ми ж з нагоди відкриття не будемо торкатися проблем. Побажасмо вихованцям, щоб прекрасна школа була для них і школою мистецтва, і школою людяності. «Велике щастя, коли народи, нації, розуміють один одного» — сказав у своєму виступі В. Є. Панченко.

Мистецтво живопису, як і взагалі мистецтво, це те, що зближує народи, допомагає порозумітися націям. У Кіровограді багато прекрасних художників. Ми їх просто не можемо належимо оцінити, адже вернісанці у нас влаштовуються, але «в приймах», свого виставочного залу у художників немає. Отже, нехай «дім на набережній» буде лише початком. Це я звертаюсь безпосередньо до В. О. Ткаченка. Він, між іншим, пообіцяв свою підтримку дітям культури.

Наша така різна, така своєрідна провінційна богема заслужила на увагу міської влади. Будуть ще кіровоградці і учасниками «Сотбі». Не маю сумніву!

Наш кор.

ДВА ДНІ, ЩО ВРАЗИЛИ КІРОВОГРАД

Про саме свято я детально говорити не буду. Два дні кіровоградці дивилися і слухали виступи самодіяльних і професійних колективів, своє мистецтво показували наші співаки і танцюристи, фольклористи і естрадники. Відбулася третя зустріч жителів міста з духовим оркестром військово-диригентського факультету московської державної консерваторії. Кіровоградці щиро вітали народного артиста республіки В. Зінкевича, заслужених артистів УРСР А. Литвинова, О. Івченка, співачку А. Кудлай, тріо «Либідь», ансамбль «Візерунки» тернопільської обласної філармонії та інших.

Нагадаю читачам лише кілька моментів осіннього свята. 21 вересня 1991 року. 19 година 10 хвилин. Над будинком Рад піднято національний синьо-жовтий прапор. 22 вересня 1991 року. 12 година. На площі імені Кірова починається дитяче свято. Виступають наші прекрасні діти: самодіяльні артисти, читці, спортсмени. Людей на площі видимо-невидимо. Здається, скільки б разів аплодували «Проліску», «Конвалії», «Росинці», «Златоцвіту», а все-одно з великою насолодою зустрічаємо їх, тендітних, усміхнених, сонячних.

Свято проходило, даруйте за канцеляризм, у дуже діловому ритмі. Міськвиконком, як кажуть, у рибку витягнувся, аби воно було саме таким. Чесно скажу, мене вразила організованість. Скільки народу на площі і такий порядок. Навіть недоволена надто швид-

ким завершенням дискотеки, молодь розходилася дуже спокійно. Ніяких ексцесів. Це при тому, що міліції на площі було мало. Зате пильно спостерігали за порядком молоді люди з раціями, співробітники малих підприємств «Марс» і «Правопорядок». Разом з ними несла службу і міська рота ППС. В свою чергу міська Рада потурбувалася, щоб охоронці порядку та й інші учасники торжества, змогли з'їсти бутерброда, випити чашечку кави чи чаю. Не інакше, як оборона «Білого дому» у Москві наштовхнула на таку думку, хоч можливо й не дуже доречно говорити про це. Але що було, те було. Працівники дорресторану смачно годували. Мені не доводилось чути від тих, хто був на площі, нарікання на недоцільність такого свята «в наш невеселий час». Пересторога звучала раніше, а під час свята настрій у всіх був чудовий. Хоч, треба сказати, обіцяний ярмарок ентузіазму не викликав. У місті скільки малих підприємств, а що ми побачили у продажу? Жіночі колготки за 15 крб., шубку за 8 тисяч? Шкода, все-таки торгівля могла б бути кращою. Мало користі місту від того, що десь там, якесь підприємство виготовляє товари широкого вжитку. Виготовляє. А хто їх бачить!

Та не будемо песимістами. І хоч фейерверк над містом білизни і чобіток не замінить, «День міста» буває лише раз на рік.

В. ЛЕВОЧКО.

Володимир Ілліч, як відомо, любив дітей. І діти теж любили його. Тепер часи змінилися. І веселе дитяче свято, яке відшуміло у парку імені Леніна минулої неділі, цього разу не увінчалось об'єзковим покладанням квітів. Маленькі артисти, виконавши підготовлені вправи, кинулись до дитячих аттракціонів і «тюті в білому халаті», яка торгувала неподалік цукерками і тістечками. Правда, біля самого пам'ятника юні наратісти показали гостям свята своє вміння «вирубати будь-кого з ходу». Ілліч тільки сумно позирав зверху — і тут боротьба... А діти про нього так швидко забули...

Фото О. ГРИБА.

Слава Великим Ковбасюкам

Багато точиться розмов про перейменування обласного центру. Вже при міськраді створена навіть комісія з депутатів, нуди інших, до речі, не запросили. І саме ті, хто в неї не потрапив, зібравшись минулого понеділка в клубі «Перевесло». Перебіг обговорення був незвичним, незважаючи на те, що зібрався люди, котрі одностайні в думці, що ім'я Кірова до нашого міста ніякого відношення не має. А от як його іменувати?.. Більшість присутніх з перевагою в 5—10 відсотків наголошувала на тому, що так звана «історична» назва це не що інше, як згода з фантомом загарбання і колонізації нашого краю. Ні для кого не секрет, що фортецю св. Єлисавети збудували на землях Буго-Гардівської паланки війська Запорізького для оборони краю... від українців у першу чергу. Татари набігали сюди, але жили тут поруч українці, і фортеця була засобом російської експансії проти Січі, Криму і Туреччини одночасно. Край заселили сербами, росіянами, молдаванами, чорногорцями, сараями, болгарями, греками, витісняючи з нього корінне населення й утверджуючи спочатку Нову Шутчиню, а потім Новоросію, що було шутливим. Позаки буго-гардівці витіснялися на південь і переходили в розряд другосортного населення, бо пільги одержували лише переселенці.

І от земля, полита кров'ю наших пращурів і встелена їх ністками, стала називатися ім'ям Єлисавети — цариці-колонізаторки. Чи не наруга над пам'яттю

предків повертати місту і краю це ім'я? В той же час є відомості про існування до закладання фортеці Кушівки, Завадівки, Великої Балки, Лелеківки. Тому природною серед проєктів була і така узагальнена назва міста: Великі Лелеки. Суто українська, суто історична і не пов'язана з іменами. Бо дати місту ім'я когось із землі — значить ніби призабути інших. А славу краю дали Тобілевичі, Кропивницький, Винниченко, Тарновський, Нейгауз і багато інших.

Опоненти цієї точки зору назвали прихильників попередньої назви та назв Буго-Гард, Новий Гард, Криничі, Златопіль «українською партією». Потім прихильники Єлисаветграда образилися на ряд висловів суперників. Обстановка трохи наелектризувалася. Тому на грані жарту виникли і назви типу Інгульський Ям, коли депутат міськради Ямко заявив, що він придумав найправильнішу назву. А взагалі, думаю, місто не готове до перейменування, тому що людям це майже байдуже. Почини зараз референдум щодо назви міста, і будь їх у бюлетені 7—9, то безумовно, в теперішній ситуації переможе назва Кіровоград чи Єлисаветград. І хтось волатиме, що це правильно, бо то волевиявлення народу. Але, панове, ні перший, ні останній раз у народі ніхто нічого не питав... Чи до перейменування нам? Адже в місті не вистачає новбаси... Може, будемо Великими Ковбасюками?

А. АВДЕЄВ.

Ефект "неозброєного ока"

Тільки-но ми під'їхали до видавництва "Молодь" /саме там проходив з'їзд/, відразу відчувалося: він не вписується в ряд тих форумів, що відбувалися раніше. Ні бадьорої музики, ні звичних прапорів, символіки, ні традиційного: "Вітаємо... чи привіт..." У фойє дівчата скромно продавали книги, забувши навіть про те, що варто було прихопити ще й побільше преси: поряд — сніданки, кисла "Фанта", "Pencil".

Показово, що 89 процентів делегатів із вищою освітою, але разом з тим, більшість делегованих — апаратники, або ж люди, які в свій час в апараті працювали.

Щодо національного складу: 72 відсотки — українці, 25 — росіяни, решта — інші національності. Доповідь і більшість виступів звучали українською мовою.

Основне питання: Про долю ЛКСМУ/МДС/.

Майже як у "Спринті"

те, що сьогодні комсомол може бути найбільшою громадсько-політичною організацією навіть у тому випадку, якщо в Спілці залишиться лише один апарат. Не думаю, що це був натяк на чисельність апарату, швидше — ефект Піррової перемоги, якою, певно, не варто було втішатися, бо досягнута — завдяки соціально-політичним катаклізмам, яких удосталь у нашому суспільстві.

Доповідач відзначив два основних періоди в донедавнім житті Спілки: після ХХУП з'їзду — до Ш республіканської конференції /липень 1990

тупив голова Центральної Контрольної Комісії ЛКСМУ/МДС/ В. Заворотний, і розпочалися дебати.

На відміну від Ш конференції і попереднього з'їзду, нинішній не відзначався красномовністю. Складалося враження, що люди не лише стомилися від надмірно кучерявих виступів, а й переконалися у їхній безплідності. Отож, відразу мова пішла до статусу, основних принципів побудови і назви Спілки. Більшість виступаючих була за реорганізацію комсомолу в нову єдину

спочатку і набрав більшість голосів. Після цього останній ХХУП з'їзд комсомолу України передав повноваження і Установчому з'їзду нової організації — СМОУ, який відразу прийняв "Постанову про перехідний період" /до 1 лютого 1992 р./, "Програмну заяву" СМОУ.

Найдовше обговорювали новий Статут, в якому /правда, наважого переміна/ уже прийнято демократичні норми: обмежено роль центру, основна Спілки — обласні організації, які можуть приймати свої Статуту, як за вгодно називатися і скільки за вгодно платити /чи не платити/ членських внесків. Автономними є міські осередки. ЦК уже нема, є Президія, її виконавчий комітет, голова і невеликий апарат. Усе. Членами Спілки можуть бути республіканці й соціал-демократи, віруючі й атеїсти, коротше, люди найрізноманітніших поглядів, які об'єдналися, щоб краще організувати своє дозвілля, бізнес, вирішити соціальні проблеми. Хочете політики — будь ласка, але за межами Спілки.

Отож, не дивно, що після прийняття такого Статуту знову постало питання про назву. Бо СМОУ /її, до речі, наполегливо пропонував секретар ЦК А. Дунєбабін/ має централістський присмак. Після дебатів переголосували. Нова назва — Спілка молодіжних організацій України /СМОУ/ — передбачає федеративне об'єднання.

З'їзд обрав голову Президії Спілки — Володимира Бутка, другого секретаря колишньої ЛКСМУ/МДС/.

В. Бутко, голова Президії СМОУ. Міні-інтерв'ю для "МК".

— Володимире, ти чекав такого завершення подій, як сьогодні?

— Що стосується обрання, то ще й зараз ду-

маю: це сталося чи ні. При нашому рівні демократії важко було щось прогнозувати. Щодо рішень з'їзду, то вони хороші, а наскільки правильні — покаже час: делегати були повноважними представниками своїх регіонів.

— Мені здається, Андрій Дунєбабін, який до останнього відстоював назву — СМОУ, виконував настанову апарату: зберегти хоча б якусь зачіпку для побудови організації з переважними правами в центрі...

— Ні, я так не думаю. Це, мабуть, той плюралізм, якого раніше ніде не було, і в секретаріаті ЦК теж. Дійсно, було дві позиції. Позиція Дунєбабіна, про неї вже говорилося, і моя — СМОУ. Я підтримую фе-

деративний принцип, який на сьогодні виправданий. Це радикальна зміна в устрої нашої Спілки, що дає можливість вирішувати всі питання на рівні областей, міст, районів. Є чотири місяці перехідного періоду і кожна організація повинна визначитися бути в нашій організації чи ні.

— Хіба зможе старий апарат працювати по-новому?

— Не зможе. А люди, які працюють у робочих органах, вони зможуть. Апарат — то система, я завжди наголошував на цьому. Стара система по-новому працювати не зможе. Щодо конкретних людей, то, поставлені в нові умови, вони зможуть працювати по-новому, але не всі.

— Сьогодні перед нами чи не повторення ХХУІ з'їзду, який перебрала 111 конференція?

— Ні, тоді мова йшла здебільшого про назву, менше про Статут чи Програму. Сьогодні маємо значно глибокі переміни в Спілці, до чого, як і тоді, спонукають політичні події. До того ж сьогодні ми відійшли від будь-якої ідеології.

Олексій Гусев, перший секретар Голованівського РК ЛКСМУ/МДС/, воїн-інтернаціоналіст, кавалер двох орденів Червоної Зірки:

— Я дванадцять років у комсомолі. Ми давно чекали від Спілки її нової сутності. Цього не зроблено. А нова назва лише для реформаторів. На тій же базі, основі почали робити нове. Наприклад, хто зараз буде платити членські внески?

Ігор Волков, заступник секретаря комсомольської організації Кіровоградського педінституту, обраний до Президії СМОУ:

— В обстановці, яка склалася, нам уже не потрібно орієнтуватися на колишній ЦК, на тих людей, які там працюють.

Норми, які ми заклали в Статут, треба сповна використати: написати свій Статут, зареєструватися в обласкомкомі, увійти в республіканську організацію на правах колективного члена. Певний новий досвід є у Кіровограді, Світловодську. Зараз, як ніколи, потрібні лідери. Ми повинні зібрати однодумців і займатися господарсько-комерційною діяльністю, захищаючи інтереси молоді.

Матеріали із з'їзду підготував М. ШВОРАК.

Від редакції: У наступних номерах "МК" ми познайомимо вас, шановні читачі, з враженнями інших делегатів, які були на з'їзді від комсомолу Кіровоградщини...

Ярмарку, за який ми так щедро критикували подібні заходи, не було й близько. У залі засідань — ні барельєфа Леніна, ні величезних ХХУП чи "Хай живе...", ні квітів. Видно, організаторів, справді, більше цікавило чим з'їзд закінчиться аніж як його обставити.

Із доповіддю ЦК виступив перший секретар Центрального Комітету ЛКСМУ/МДС/ Сергій Вовченко. Слухали його уважно, бо всі надіялись почути щось неординарне. На жаль, у звіті все було настільки науково обгрунтовано й виважено, що зачепили лише такі

— травень 1991 рр./ і від конференції до ХХУП з'їзду. Конференція, як відомо, прославилась своїм правим ухилом, курсом на тісну співпрацю з компартією, чітку централізацію діяльності Спілки. І важко сказати, чим би все це закінчилось, якби сум-

республіканську організацію, побудовану на різноманітній членській базі: індивідуальне, колективне й асоціативне членство. Це, в принципі, майже те, що прийняли на ХХУІ з'їзді більше року тому. І що не так давно успішно заблокували на Ш конференції.

Трохи статистики й офіціозу

На з'їзд було обрано 253 делегати. Із усіх обраних прибуло 236, що свідчить про високі організаційні можливості Спілки.

Враховуючи те, що компартія припинила своє існування, з'їзд виявився геть позапартійним. Лише двоє за-

явили про свою приналежність до партії демократичного відродження України, один — до соціал-демократів.

слова: "зміни в суспільстві йшли швидше, ніж ми передбачали". Отож, напрошується висновок, що завжди доводилося наздоганяти упущене і, як відомо, далеко не з чемпіонським результатом.

Загалом, у доповіді Сергій торкнувся таких питань. Констатував реакційність державного заклоту 19 серпня, повний розвал Союзу, законотвірність сумного фіналу Компартії, націоналізацію її майна; зміну розстановки політичних сил у Верховній Раді республіки.

Цікавою була сенсація першого секретаря про

новісний ДКНС на чолі з Янаєвим "не посприяв" розвалу тоталітаризму.

На жаль, і цього разу у нашого ЦК ЛКСМУ/МДС/ його лідера не вистачило духу відверто розповісти про недавню минувшину, застерегти меншість, вітшаючись, оплесками садовили в м'яке крісло. Мовляв, досить, наслухались.

Після чималого переліку "зробленого для молоді" С. Вовченко сказав, що ЦК і він, його перший /за посадою/ і останній /щодо порядку/ секретар, складають свої повноваження. Потім із короткою доповіддю вис-

рішуче відкидалася ідея якоїсь політизації нової Ідеологізації нової Спілки. Проти цього висловились майже всі виступаючі: видно, добре набридло ідеологічні шори. Це особливо відчувалося, коли обговорювали останню постанову ХХУП з'їзду "Про долю ЛКСМУ/МДС/", у якій ЦК пропонував таку назву нової організації: Спілка молоді за прогрес України. Цей варіант був відкинтий відразу за ненейтральність. Пропонувався: Українська молодіжна Спілка, Спілка молодіжних організацій України, Спілка молоді України, Останній варіант

ЗИМА НА ВАШУ ГОЛОВУ

Синоптики обіцяють сурову зиму. Вірити їм чи ні? Мені байдуже. Синоптики нерідко, вибачте, дурять нас. Цікавіше знати, як ми до зими підготувалися. Чи буде взимку тепло в наших домівках і службових приміщеннях?

— І хто ж вам про це скаже, — зітхає заступник начальника служби "Кіровоградгаз" Л.А.Бацура. — Ніхто нічого не знає. Вірите, ще ніколи так не було, щоб ми про завтрашній день нічого не знали.

Ще ніколи так не було... А тепер є. Тривога витала над сесійним залом облвиконкому, де проходила нарада голів міськвиконкомів, директорів підприємств, начальників різних управлінських структур області з питань готовності до нового опалювального сезону. Мало вітального довелося почути на цьому засіданні. Насамперед згадуємо про те, що М.О.Сухомлин — заступник голови облвиконкому, привіз не дуже приємні повідомлення з Києва з засідання Кабінету міністрів України. Шахтарські сирайки завдали чимало шкоди енергетиці республіки. Щоб вийти із скрутного становища, Кабінет, міністрів прийняв ряд положень, які свідчать, що будувати незалежну державу нам буде ох

як не просто. Зокрема, доведеться зняти з експорту 1 млн. 700 тис. тонн вугілля і віддати його населенню. Зняти на певний строк міжреспубліканські поставки, а це, зрозуміло, відіб'ється на поставках у республіку. Одним словом, хорошого мало.

Ми дуже багато приділяли уваги політиці, що йшло всупереч економіці, тепер будемо користуватися плодами цього. Генеральний директор "Дніпроенерго" Д.Р.Носулько не приховував, яка складна ситуація нині на гідроелектростанціях. Палива залишилось на кілька тижнів. Сподівалися, можливо, десь на складах вугільних шахт лежить, перевезти нічим. Поїхали, подивилися. Порожньо. А що! Зараз шахтарям навіть вугілля добувати не обов'язково. Свої 600-700 крб. матимуть, якщо лише до робочого місця дістануться. Виконують план на 40 процентів — тисячу матимуть. Чи ж обов'язково думати про нас з вами. Кожен сьогодні дбає про себе. Починаючи з республіки і кінчаючи громадянином цієї "однієї окремо взятої" республіки.

Похмура картина? Кращої не маємо. Відверто кажу, я не спеціаліст у енергетиці, тому багато обговорюва-

них аспектів залишилось для мене темним лісом, котрий, на жаль, не годиться для опалення. Але ось що я розумію: — на сьогодні ми, тобто область, забезпечені газом на 73 проценти, мазутом — на 65 процентів. Що стосується півного палива марки "а", то не знаю його процентного стану, але треба нам такого палива 7,5 тисячі тонн, маємо 1,9 тисячі тонн. Ось так.

Мене, як рядового жителя обласного центру, звичайно, найбільше турбує комунальне опалення. Що розповідь директор в/о "Кіровоградтеплокомуненерго" С.І.Кернос? Він виступав на нараді в облвиконкомі, але зустрілась я з Сергієм Івановичем після засідання міськвиконкому, де він приймав рішення що стосувалися безпосередньо міста. До нього я звернулася все з тим же "вистражданим" питанням, чи буде взимку тепло.

— У місті? — перепитав Сергій Іванович. — Порізно буде. Де тепло, де не дуже...

— А найгірше де? — У 102 мікрорайоні. Там тепломережа не закінчена і не введений в експлуатацію котел N2 потужністю 100 Г кал/год.

— О! Боже мій! Замерзну! Це мій мікрорайон.

— Ну, не панікуйте. Так, сувора зима нас чекає, якщо навіть надворі не так вже й тріщатиме. Ви ж чули прогнози в облвиконкомі. Про своє господарство можемо додати, — багато не вирішених проблем залишилось. Сподівалися у цьому році перевести котельні Світловодська на газове опалення — нічого не вийшло. Причина? Нікому працювати. Не зважаючи на дефіцит по теплу у 80 Г кал/год. у місті Олександрії, не ведеться до будова котельні в Південному мікрорайоні теж через відсутність підрядника. Зривається будівництво котельні у Бобринці, хоч всі можливості і кошти для цього є. Проблема, треба сказати, не тільки у будівництві нових котельнь, а й у тому, що ті 63, які є по області, працюють не на повній потужності. Причини відомі. Одна із головних — паливо. Не вистачає також матеріалів для капітального ремонту. Але не можна ігнорувати й те, що наша система теплопостачання далека від досконалості. І ми ж абсолютно не зацікавлені щось змінювати. Скільки разів пропонував я скористатися досвідом зарубіжних країн. Привозив різні креслення.

проекти. Де там! Нікому втілювати.

— Сергію Івановичу, аби й надалі не лякати читачів, скажіть щось вітніше. Де ситуація з теплом найкраща?

— У приватному секторі. Зрозуміло. Зрубаєш деревину, затопиш пічку, буде тепло.

— Справді, не лякайтеся. Місто без тепла ми не залишимо. Закриємо заводи, фабрики, позакриваємо виконкоми, а людям тепло дамо.

Не дожить до такого! Та паніки справді не треба. Будемо сподіватися, що наші уряди про все домовляться. Бо якщо трапиться таке, що потрібні Україні 62 млн. тонн нафти доведеться купувати за 17 млрд. доларів, яких у нас немає, то ось вам інформація: і хоч як би ми не намагалися говорити безпосередньо про свої турботи, але живемо у країні і безладя в центральних відомствах болічно відбивається на потребах наших господарств і нашому з вами нормальному існуванню.

Союзні підприємства перейшли сьогодні під юрисдикцію Росії і чому не поспішають на Україну з підписанням договорів це теж питання.

На догоду вам може сказати, що при наявності палива енергетичні потужності наші

дозволять забезпечити всю Україну. При наявності топлива. Отже, не все ще втрачено. А поки що наші підприємства не прийшли у захват від рішення Кабінету міністрів про зниження споживання електроенергії на 15 процентів. Адже це означає зниження продуктивності і врешті-решт менше товарів і на без того порожніх полицях. Усі проблеми, що сьогодні поглинають нашу енергію, сплетені в один тугой вузол. Гордіт вузол нашого життя. Директор о б'є д н а н н я "Кіровоградпаливо" бідається, що не виконуються договори по лісу — суверенітети. Керівництво Побузького нікелевого комбінату лякає: мовляв, якщо скоротите потужності, ми не виконаємо свої обов'язки, без нашої продукції за що хліб купуватимете.

Мені не хочеться закінчувати кореспонденцію з такою похмурою інтонацією, хоч і живу у 102 мікрорайоні, де, як свідчить С.І.Кернос, становище найгірше. А він людина компетентна. Можливо, варто сподіватися і на компетентність інших відповідальних осіб. І ми все-таки не замерземо?

В. ЛЕВОЧКО.

Чесно кажучи, приводом для написання цієї статті стала поширена у наш час думка про те, що горілку роблять з нафти. І коли один "спеціаліст" в черговий раз випив сто грамів та, закушувачи огірком, скрушливо захитав головою, мовляв, знову "бензинова" попалася, я зрозумів, що подібну інформацію слід негайно перевірити. А у зв'язку з тим, що нафту поблизу Кіровограда не добувають, довелося прямувати на спиртзавод, що у Малій Висці, благо продукцією його користуються не лише лікарів-горіланці заводи сусідніх областей, але й ледь не півсвіту.

Про директора заводу писали неодноразово, та й з телебачення приїжджали. Ще б пак, Віктору Яковичу Альбі за два роки свого господарювання вдалося зробити більше, ніж за сорок попередніх. Підприємство стало рентабельним, вирішено багато соціальних проблем, зміцнилася дисципліна і так далі. Діє колективний підряд. Тим, хто виходить на пенсію, завод виплачує стільки місячних окладів, скільки років вони працювали на виробництві. П'ять років — п'ять місячних окладів, десять — десять. А оклади чималі. Середню зарплату підняли з 102 карбованців до 237. Різні форми заохочення можуть подвоїти цю суму. Компенсація ж становить — 290 карбованців на місяць. Так що зарплата в 700-800 крб. тут не дивина.

Хоч і не варто у наш час співати кому-небудь дифірамби, проте переді мною наочні приклади. Щоправда, виникли й певні підозри. Згадалися, наприклад, розповіді про воєнні часи, коли головною валютою, "еквівалентом усіх цінностей" був спирт. З цього й починаю свою розмову з директором.

— Вікторе Яковичу, якщо чесно, чи не посприяла теперішня криза зміцненню економіки спиртзаводу?

В. Я.: — Я розумію, що ви маєте на увазі. Ні. Ми — частина одного ланцюжка харчової промисловості, найтісніше пов'язані з цукровими заводами, а це, так би мовити, наша елітарна галузь. Відповідно, постачання спрямоване на заохочення виробників сировини. Далі. До останнього часу ми були не вільні розпоряджатися своєю надплановою продукцією, про бартер не могло бути й мови. Тепер ситуація поліпшилась однак виникають інші проблеми. Подорожчали теплоенергія, сировина — із 125 крб. за тону до чотирьохсот. По всій Україні зник папір для загортання дріжджів, немає дошок для тари тощо. Отже, на ноги ми стали не завдяки своїй специфіці. Є такі спиртзаводи, що ледь животіють. Ми почали з дисципліни, матеріального зацікавлення людей. Вивільнили багато часу за рахунок механізації, бо раніше висококваліфіковані робітники півдня працювали вантажниками. Замінили устаткування, переглянули старі контракти. Завдяки деяким вдосконаленням технологічного характеру скоротили витрати теплової енергії — з 30 тонн пару до 17. Ну і основне — всерйоз зайнялися фінансово-кредитною системою, банківською діяльністю.

— Як можна охарактеризувати ваші відносини з місцевою владою, адже спиртзавод республіканського підпорядкування?

В. Я.: — Нормально. В бюджет району ми щорічно відраховуємо 90 мільйонів карбованців. Дбаємо, звичайно, і

про екологію. У нас не було останнім часом атмосферних викидів, технічна вода проходить ретельну фільтрацію. Претензій, поки що не було. Але немає сумніву, що певної шкоди природі ми все-таки завдаємо. Треба допомагати один одному. Багато є резервів і в області, і в республіці для розвитку. Як не дивно, але майже дотепер кормові дріжджі нашого виробництва йшли куди завгодно, а не на Кіровоградщину. Ані агропром, ані Ради це не хвилювало. Довелося самому добиватися зміни такої невідповідної ситуації. Сьогодні весь білковий корм ми віддаємо своїм. А навіщо було "Друкмашу" купувати спирт в Твері, коли поруч — наш завод? Правду кажучи, ми хочемо підприємства області повністю забезпечити нашим спиртом. В сучасних умовах навіть експорт за межі країни прибутку не дає. Шкода просто дивитися, як валюта пропадає.

— ??
В. Я.: — Зароблена валюта все одно лежить мертвим вантажем у Зовнішконеобанку, та й відрахування з виручки надзвичайно великі. Президентський стабілізаційним фондом валюта купується за комерційною ціною. З того, що лишається — 30 відсотків йде у союзний та республіканський бюджет. Приблизно два відсотки — посереднику. А відносно того, що долари пропадають... Бувають контракти на постачання спирту в Турцію, Югославію по 320 доларів за тону. Ці ж хлопці, "не розпакуюючи", перепродують його далі — в Німеччину, Люксембург — за 600 доларів. Чим наші думають, я не знаю. Без посередників нам не можна, не маємо ліцензії. І вони дуже бояться нашої самостійності, і де тільки можуть, чинять нам перешкоди. Та я вважаю, що це до пори, до часу.

— А чому б вам не розірвати угоди з клієнтами, які нас не влаштовують?

В. Я.: — Це рівноцінно смертному вироку. За добу мало-вісківський спиртзавод виготовляє 6 тисяч декалітрів спирту. Виробництво його вимагає постійного відвантаження готової продукції, інакше, не вистачить ємкостей для зберігання. Доводиться миритися навіть з несвоечасною оплатою готової продукції. Нам винні 3 млн. 477 тис. карбованців і повернути ці гроші нелегко.

— А скільки коштує спирт?

В. Я.: — 19.90 крб. за десять літрів. Собівартість — 16 крб.

— Дякую, Вікторе Яковичу, за розмову. Хотів би запитати ось про що. Правда, що горілку "женуть" з нафти?

В. Я.: — Спирт та похідні від нього продукти, виготовляються з патоки. Потрібні, безумовно, якісна вода, сірчана кислота, інші інгредієнти. Щороку нам треба 55 тисяч тонн патоки. Спирт наш високої якості — 96,2-96,4 градуса. Буває, звичайно, що горілка з нашого цукрового спирту продається з етикеткою "Пшенична", але те, що її "женуть" з нафти — дурниці.

Є. ШЕПІТЬКО.

МИ ВИЙШЛИ З ЄГИПТУ І СКІФСЬКИ

На Кіровоград 20-22 вересня пішла прямо-таки лавина урочистостей: відкриття щорічного театрального свята "Вересневі самоцвіти". День міста з нагоди його 237-річчя; підняття над Будинком Рад українського національного прапора, ювілей місцевої пожежної служби. Але, безумовно, найвідмітнішою подією, що мала міжнародний статус, став фестиваль української та єврейської культур, перший в історії двох народів, котрі століттями жили разом. У Кіровограді ж — колишньому і, може, майбутньому Єлисаветграді — євреї на межі ХІХ і ХХ ст. становили третину населення.

Ініціаторами фестивалю були мале підприємство "Шанс", Асоціація єврейської культури, Товариство української мови ім. Шевченка "Просвіта", Організатор — комерційний центр "Єдність". Спонсори — республіканське акціонерно-товарне товариство "Українська біржа", турбюро "Супутник", кіровоградська кондитерська фабрика, заводи "Промінь", "Цукрогідромаш", фабрики "Україна", взуттєва, в/о м'ясної промисловості, меблевий комбінат, обласне відділення Українського фонду культури та інші.

Церемонія відкриття фестивалю в переповненому залі філармонії обійшлася без президій і довгих промов. Мер Кіровограда В.Г. Мухін оголосив рішення міськвиконкому про передачу єврейській релігійній громаді приміщення Великої хоральної синагоги. /Там колись був іудейський храм, а потім довгі роки — будинок культури імені Калініна/. Представники єврейської громадськості подякували місцевим властям за увагу до їхніх інтересів, і почався концерт. Учасни-

ки по черзі демонстрували зразки українського і єврейського мистецтва. Глядачі побачили і своїх давніх знайомих — танцювальний ансамбль "Ятранчик", фольклорну групу "Зоряни", співачку Р.Валькевич, і гостей звідусіль — вуличний театр із Гомеля, єврейський дитячий танцювальний ансамбль "Мазлтов" /«Щастя»/ зі Львова, український хор із Чернігова, одеський музичний єврейський театр "Мигдальор". Назву його можна перекласти як "Маяк" чи "Вежа світла". Коли оголосили релігійну пісню "Земля, що тече молоком і медом", зал очікував якоїсь подоби молитви. Але те, що виконав "Мигдальор" мовою іврит, вирвалося ген за всі жанрові рамки, за стіни залу, в чарівний неосяжний простір...

— Я бачу, що міжнародність представлена у вас гостями з Білорусії, — сказав прибулий з Москви відомий артист театру і кіно Леонід Ярмольник. — Ну, а я в своїй особі втілюю привід, заради якого ми тут зібралися: на три чверті я єврей, на одну чверть росіянин, а жив у Львові.

У тому ж стилі відрекомендувався наступного вечора сатирик Олександр Володарський: "Єврей, що народився в українській сім'ї". Разом з ним у цьому концерті вийшли до глядача автор і виконавець пісень Роман Булгаčov /наш земляк/ і Президент СРСР Михайло Горбачов. Правда, вигляд він мав абсолютно такий, як і Ярмольник. Однак публіку він вітав своїм голосом.

Коли зазвучала пісня "Ще не вмерла України", зал підвівся. Учасники концерту, що представляли українське мистецтво, час від часу виносили на сцену блакитно-жовтий прапор.

Саме слово "фестиваль" налаштувало на веселий, розважальний, карнавальний настрій, однак у цьому форумі бачилися ботний момент. 22 вересня біля кінотеатру "Ятрань" жалібно плакала скрипка, плакали люди і вітер ворухився на букетах чорні стрічки. Тут відкрився пам'ятник "Євреям — жертвам нацизму, 1941-1945 рр." Такий напис українською, російською та мовою іврит обрамлює трикутне підніжжя монументу. Воно з іншим гранітним трикутником разом утворюють шестикутну зірку. Її увінчує невисока піраміда, горельєфи на її гранях зображують здійснені у відчаї до неба долоні, що ніби виростають із крил лагідних голубів. По цьому місцю проходив рів, де у роки Великої Вітчизняної війни гітлерівці замордували 40 тисяч мирних жителів. Приблизно 20 тисяч з них — євреї. Ця страшна траншея тягнулася від Озерної Балки до Ровенського кладовища /кілька кілометрів/.

— Я сам копав цей рів, — згадує голова міської Асоціації єврейської культури Ю.Я. Авруцький. — Дитячою лопатою разом з матір'ю — вона великою людиною — все подобалося, немов би гра. Рили ці канави для захисту від фашистів. А коли вони прийшли, ми рушили пішки на Помічну, і яки не підвіз нас на підводі селянин, я б теж міг лежати зараз отут у вас під ногами...

На траурному мітингу виступав президент міжнародної культурно-просвітницької організації "Хама" ребе (іудейський священик) Єшуа Ракін /Москва/. Він підніс догори пучок стебел і плодів тропічних рослин, що символізують єдність різних категорій євреїв, і закликав усіх згуртуватися в

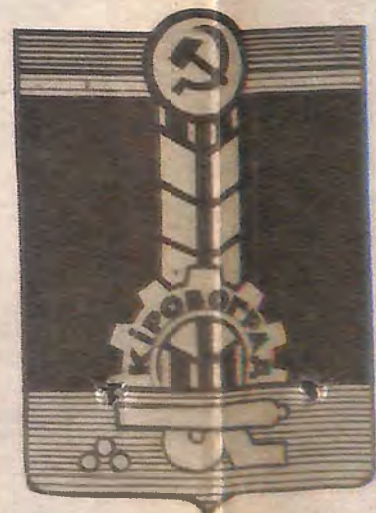
докола синагоги, відроджувати традиції свого народу.

Це знаменню, — сказав автор пам'ятника П.І.Склярьський, — що авторами ідеї меморіалу були Геннадій Бляхеров і Михайло Орлик, євреї із російським іменем і українцем із єврейським.

Він відзначив сприяння міських властей і спонсорів швидкому спорудженню пам'ятника. Поет Ю.Камінський нагадав, що в ці дні минає 50 років з часу трагедії в Бабиному Яру, де фашисти знищили десятки тисяч людей, головним чином євреїв, і прочитав написаного з цієї нагоди вірша. "Мене хотіли схопити німці, — зі слозами на очах згадавав В.Ф.Панковський, — а українська жінка сказала — цей мій хлопчик..." У виступах часто повторювалося побажання, аби ми побудували суспільство, де б людей цінували за їх розум, порядність, доброту, а не розділяли на кращих і гірших за національною ознакою.

Ще на мітингу Є.Ракін сказав, що на ці дні припадає і єврейське національне свято Євекот, що відзначається на згадку про вихід євреїв із Єгипту. Взагалі-то, — усе це єврейське, — цей вихід стався на весні. Але ж євреї, котрі жили серед інших народів, повинні були зважати на те, що як би затіяли це свято у розпал польових робіт, то могли б почути докори, що мовляв, на дачу поїхали. Тому Євекот святкують восени.

Євекот святкували і в Кіровограді. І виявляється, не вперше. Минулої осені учні і вчителі недільної єврейської школи виїздили для відзначення свята за місто. А цього разу бажаючі зібралися у невеликому скверчику напроти синагоги, де було споруджено курінь. Він — об'єкт язковий атрибут свята і має таку передісторію: ко-

ШЛИ З ЄГІПТУ І СКІФСЬКИХ СТЕПІВ

Саме слово "фестиваль" налаштує на веселий, розважальний, карнавальний настрій, однак у цьому форумі бачимо скорботний момент. 22 вересня біля кінотеатру "Ятрань" жалібно плакала скрипка, плакали люди і вітер ворухився на букетах чорні стрічки. Тут відкрився пам'ятник "Євреям — жертвам нацизму, 1941-1945 рр." Такий напис українською, російською та мовою іврит обрамлює трикутне підніжжя монументу. Воно з іншим гранітним трикутником разом утворюють шестикутну зірку. Ті увінчує невисока піраміда, горельєфи на її гранях зображують здійснені у відчаї до неба долоні, що ніби виростають із крил лагідних голубів. По цьому місцю проходив рів, де у роки Великої Вітчизняної війни гітлерівці замордували 40 тисяч мирних жителів. Приблизно 20 тисяч з них — євреї. Ця страшна траншея тягнулася від Озерної Балки до Рівненського кладовища (кілька кілометрів).

— Я сам копав цей рів, — згадує голова міської Асоціації єврейської культури Ю.Я.Авруцький. — Дитячою лопатою разом з мамою — вона великою — яні це все подобалося, немов би гра. Рили ці канави для захисту від фашистів. А коли вони прийшли, ми рушили пішки на Помічну, і якби не підвіз нас на підводі селянин, я б теж міг лежати зараз тут у вас під ногами...

На траурному мітингу виступав президент міжнародної культурно-просвітницької організації "Хама" ребе (іудейський священик) Єшуа Раскін (Москва). Він підніс догори пучок стебел і плодів тропічних рослин, що символізують єдність різних категорій євреїв, і закликати усіх згуртуватися

довкола синагоги, відроджувати традиції свого народу.

Це знаменно, — сказав автор пам'ятника П.І.Склярський, — що авторами ідеї меморіалу були Геннадій Бляхеров і Михайло Орляк, євреї із російським іменем і українець із єврейським.

Він відзначив сприяння міських властей і спонсорів швидкому спорудженню пам'ятника. Поет Ю.Камінський нагадав, що в ці дні минає 50 років з часу трагедії в Бабиному Яру, де фашисти знищили десятки тисяч людей, головним чином євреїв, і прочитав написаного з цієї нагоди вірша: "Мене хотіли схопити німці, — зі слозами на очах згадував В.Ф.Пашковський, — а українська жінка сказала — це мій хлопчик..." У виступах часто повторювалося побажання, аби ми побудували суспільство, де б людей цінували за їх розум, порядність, доброту, а не розділяли на кращих і гірших за національну ознаку.

Ще на мітингу Є.Раскін сказав, що на ці дні припадає і єврейське національне свято Єуккот, що відзначається на згадку про вихід євреїв із Єгипту. Взагалі то, — у нього був ребе, — цей вихід стався на весні. Але ж євреї, котрі жили серед інших народів, повинні були зважати на те, що якби затіяли це свято у розпал польових робіт, то могли б почути докори, що мовляв, на дачу поїхали. Тому Єуккот святкують восени.

Єуккот святкували і в Кіровограді. І, виявляється, не вперше. Минулої осені учні і вчителі недільної єврейської школи виїздили для відзначення свята за місто. А цього разу бажаючи зібратися у невеликому скверіку напроти синагоги, де було споруджено курінь. Він — обов'язковий атрибут свята і має таку передісторію: ко-

ли євреї дуже довго поневірилися по пустелі й геть знеслилися, раптом серед пісків виникли курені, де блукачі знайшли притулок од спеки. Споруджуючи цей курінь, євреї мають згадувати минуле свого народу. Кожен повинен відчувати, ніби це він вийшов із неприхильного до євреїв Єгипту. Через дах куреня неодмінно повинні видітися зорі, ось чому прикритий гілками він був ледь-ледь. У курені накрили столи, де присутні за ритуалом пригощалися соком, грушами, кавунами, сливами.

І ось тут відчувалося, що фестиваль справді міжнародний. Кілька легенд розповіли учасникам свята молоді ізраїльтяни Ісроел Гольцберг і Елі Валюцький (останній родом із Самарканда). Хлопці, судячи з розмов, володіють обома єврейськими мовами /іврит і ідіш/, німецькою, англійською, а колишній самаркандець — і російською. Серед присутніх же лише люди старшого віку могли спілкуватися з гостями. Але пісеньки співали по єврейськи й діти — з тієї ж недільної школи.

Можливо, "школа вихідного дня" перетвориться в нормальну єврейську школу. Як нам сказали в комерційному центрі "Єдність". Є.Раскін обіцяв виділити від своєї організації гроші на зведення цієї школи й на реконструкцію синагоги. А вихідці з наших країв М.Коммандей і Г.Бунін /США/, котрі за кілька місяців до фестивалю побували в Кіровограді й надали моральну підтримку цьому форуму, обіцяють матеріальну наступному.

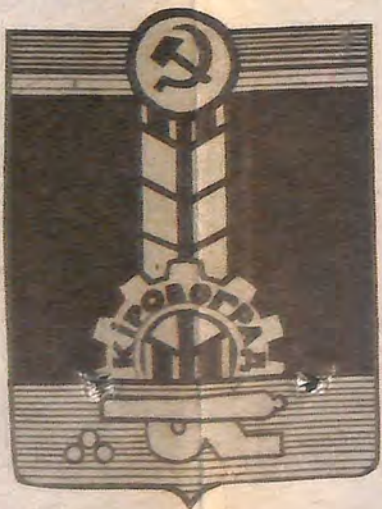
Післяфестивальний "розбір польотів" провести не так просто — ні з чим порівнювати. Якщо брати концертний бік,

українська сторона була більш представницькою, і масовішою, і костюмнішою, і місцевих мистецьких колективів було не менше, ніж приїжджих. Номери ж зі зразками єврейського мистецтва сприймалися як ще не прочитана, а тільки розгорнута цікава книга. Бо якщо старші люди ще пам'ятають виступи єврейських співаків, то молодші хіба ось останніми роками могли бути на концертах "Нового дня" Я.Табачника і київського театру "Штерн". Дивною для багатьох були навіть ермолки — крихітні шапочки, що ледь тримаються на маківці, в яких чоловіки ходили по вулицях.

Зустрічі з кіровоградськими колективами, що покажуть єврейське мистецтво, гадаємо, ще попереду. Можливо, вже на наступному фестивалі. Може, на нього прийде дівчина, котра на відкритті цього фестивалю здивовано промовила: "О, виявляється, ще й не всі євреї виїхали з Кіровограда", і повторить те ж саме, тільки бадьорішим тоном. Так, наша колись утоплена скіфськими кінями, а сьогодні присипана цезієм земля тече не мохом і медом, а брудними інгульськими водами і для українців, і для євреїв, і для всіх, хто тут живе. Одні мають якусь змогу оселитися в благодатніших краях, а когось не чекає ніхто й ніде. Але доки ми разом, то хай це співжиття буде, якщо хочете, фестивалним — початок йому вже покладено.

Фестивальні репортажі вели

П. ДАНИЛЕНКО,
І. ДЕМЧУК /фото/.

Ще вчора розмови про національну армію багато людей сприймали опозиційно: не там розтягнуті Радянську Армію по національних квартирах! Життя показало — якщо хочемо мати свою державу, необхідно мати власну армію. Ми вже вісноті укази Голови Верховної Ради, новостворене Міністерство оборони України. Але це лише початок великої роботи, яка ще попереду.

Про це розмова нашого кореспондента з кіровоградськими військовослужбовцями капітаном В.В.Філатовим і майором С.А.Охотниковим.

— Ви знаєте про те, що на Україні буде створюватись національна армія та національна гвардія. Яке ваше ставлення до цього?

В.Ф.: — Коли я йшов у армію, давав присягу Батьківщині. Я вже прослу жив 15 років. Для військовослужбовця наказ є наказ. Як ми інший раз не гудили офіцерів білогвардійців, але вони стояли за свою форму, за свою честь. Що зараз вирішати щодо української армії, російської армії? Мені в принципі все одно. Але з іншого боку — я служу Батьківщині, захищаю її од ворога. Це моя професія. Як що буде національна армія, то я повинен захищати Україну від татар, від азербайджанців, від людей інших національностей? Я вважаю, що армія має бути єдиною.

С.О.: Моя думка така: як що у нас утворюється окремі держави, то, звичайно, має бути і своя армія. А коли ми залишимося в Союзі, тобто в єдиній державі, то й армія має бути спільна.

— І все ж такі рішення є, і як, на вашу думку, має проходити цей процес — поступового переходу частин колишньої Радянської Армії в національну армію України?

В.Ф.: — Мені здається, що навіть нагорі — той же міністр оборони України Морозов, той же новий міністр оборони Шапошников, вони ще самі всього цього не знають. Ось, приміром, створюється українська армія — де для неї брати зброю, обмундирування, за що її годувати, як забезпечити квартирами офіцерів, казармами солдат? Для цього всього треба гроші.

С.О.: — Я думаю, що спочатку керівники всіх республік, міністерств оборони, повинні зібратися разом і про все домовитись.

— Чи в армії настрої опозиційні, ідеї національної армії і, отже, чи можливі конфлікти на цій основі?

С.О.: — Конфлікту може й не буде. Але зараз ми підпорядковані командуючому округом, а він безпосередньо міністру оборони СРСР. Хоча міністр оборони України Морозов оголосив, що всі війська, дислоковані на Україні, підпорядковуються йому. Що з того? Тому

потрібно зібратися і вирішити це питання. Поки що наказів з цього приводу не було.

— Виходить, які б закони Верховна Рада України не приймала, а ви залишаєтесь у підпорядкуванні міністерства оборони СРСР?

С.О.: — Так. Міністерство оборони СРСР існує, ніхто його не відмінює.

В.Ф.: — Взяти нашу частину. Офіцери в середньому одержують 600 карбованців на місяць, сержанти, солдати — 60-70, але вони ходять в наряд, готують собі обід, обслуговують техніку, займаються підсобним господарством і т.д. А ось візьмемо професійну армію. Там все обслуговування — цивільні. Їм треба платити. Тобто це податкові витрати.

— А чому ж тоді в багатьох країнах віддають перевагу професійним арміям?

В.Ф.: — Добре там, де нас немає. Треба прорахувати все, а потім робити.

навчили. Зараз тримаємо велику армію на випадок чого. Я згоден, що реальних загроз війни зараз немає. Але зрозумійте мене правильно — Захід, та ж Америка намагаються нас затиснути економічно. Хрущов армію розвалював, зараз Горбачов розвалює. Що я можу сказати? Життя покаже.

— А як ви ставитесь до сумнозвісних серпневих подій у Москві і, зокрема, ролі армії?

В.Ф.: — Я був категорично проти того, що вони залучили до цього армію. Це ні до чого. Нагорі, так низи кажуть, не поділили портфель. Мені однаково хто буде біля вла-

СТРІЛЯТИ У ЛЮДЕЙ НЕ БУДЕМО

— Як тоді можна говорити про якийсь реальний суверенітет, коли будь-які укази чи то Голови Верховної Ради України, чи кабінету міністрів для нас, тобто для армії, ніщо?

С.О.: — Процес цей буде довгий. Але якщо він буде, то мені, в принципі все одно. Якщо буде створена нова держава, вона повинна мати свою армію. Поки що є єдина держава і вона мусить мати єдину армію.

— Але ж Верховна Рада проголосила Україну незалежною?

С.О.: — Вони самі себе оголошують, а хто виконує ці рішення?

— Виходить, що ця влада не має ніякої сили?

С.О.: — Виходить, так. — А які перспективи, на вашу думку, в професійній армії?

С.О.: — Професійна армія потрібна, щоб солдат не займався сторонніми справами, тому що у нас дуже великий відрив від реальної служби.

— Може, нам не потрібна така велика армія, яка с на сьогодні і можна буде зекономити саме на цьому?

В.Ф.: — Я в принципі за. Будемо брати мирний період, а на випадок війни? Треба ж призовників навчати. Людська пам'ять має здатність забувати. На це потрібні кошти. Сьогодні одна техніка, завтра інша. Її треба освоювати. Тобто вони будуть відірвані від виробництва, а кому з керівників це сподобається? І чи принесе це користь?

— Так, але мені здається ви викладаєте точку зору, яка характерна для часів Великої Вітчизняної війни, тобто на випадок загрози всі чоловіки мають бути мобілізовані і стати на захист Батьківщини. Я думаю, в сучасних умовах, якщо не дай бог і завариться яка каша, то буде якось по-іншому. Досвід свідчить, що перевагу зараз якраз мають високопрофесійні формування.

В.Ф.: — Нас історія, війни ті, що відбувались, нічому не

ди. Якби лише я міг свою сім'ю прогнати, щоб я не боявся ввечері вийти на вулицю.

— Глоба передбачає, що на Україні має бути ще один, свій переворот. Якщо трапиться щось подібне, яку роль у цій ситуації гратиме армія?

В.Ф.: — Армія створена для захисту від зовнішніх ворогів і у внутрішню політику втручатися нічого. Є міністерство внутрішніх справ, ось воно нехай цим і займається.

С.О.: — Армія вже стала іншою. Ставлення людей, які в ній служать, до всіх процесів змінилось. Армія, яка повинна виконувати зовнішні функції, стріляти в людей не буде.

Розмову веде С.ОРЕЛ.

Відрадації. Як бачимо, не все просто у справі створення національної армії. Надіємось, що ви, шановні читачі, не залишитеся байдужими до цього питання. Чекаємо ваших листів.

“НАША АРМІЯ ВСЕХ СИЛЬНЕЙ”?

(ЩО ДУМАЛИ ПРО РАДЯНСЬКУ АРМІЮ МАЛОЛІТНІКІВЦІ РІК ТОМУ)

Зважаючи на актуальність проблем я вирішив провести опитування громадської думки на предмет наших знань, переконань та уявлень про сучасну Радянську Армію не десь там, угорі, в коридорах влади чи армійських штабах, а тут, в сільській “глибині”, де буде призваний до Збройних Сил майбутній солдат.

Протягом місяця було опитано 147 респондентів: 20 чоловік по телефону, 26 курсантів автошколи ДТСААФ, 24 призовники, які проходили останню медкомісію у військкоматі, 11 трудівників колгоспу “Мир” /с.Олександрівка/, 22 учні одинадцятого класу та 44 студенти історичного факультету КПП.

З 147 опитуваних: молоді до 18 років — 72 чоловіки, до 45 — 45, до 50 — 17, більше 50 — 13 чоловік /7 ветеранів-пенсіонерів/.

Серед дорослих опитаних: робітників — 7 чол., службовців — 8, інтелігенція — 5, колгоспників — 9, ІТП — 2 чол.

На запитання відповідали також 40 жінок. Переважна більшість опитаних — безпартійні, членів КПРС лише 7.

Вищу освіту мають 7 чол. /сп. — 5, середню — 129, н/середню — 4, початкову — 2.

За добровільно-професійну армію висловились 135 опитаних, за примусову багатомільйонну — 13. “Не знаю” — 1.

Яка чисельність нашої армії сьогодні? 124 респонденти відповіли, що не знають, 23 вважають, що вона нараховує від 3 млн. до 7 млн. чоловік, 372 майбутніх воїнів тільки 4 назвали цифру — 6 млн.чол.

Скільки ми /СРСР/ витрачаємо коштів на оборону? 136 чол. відповіли, що не знають, 11 — від 10 до 90 млрд. крб.

Скільки ми витрачаємо на військову допомогу друзям? 144 відповіли, що не знають. Трос — від 10 до 20 млрд. крб.

Ви за секретність армії чи ні? За секретність висловились 43, за відкритість — 97, не знаю — 7.

На провокаційне питання: Яка зброя краща: атомна, хімічна, біологічна чи звичайна? відповіді були такими: звичайна — 90, біологічна — 8, атомна — 15 і тільки 17 відповіли, що “ніяка”.

Яка країна в світі продає найбільше зброї? Тут спрацював традиційний стереотип мислення, який виховувався в нас десяти років. Свою класову непримиренність і “образ ворога” ми в собі ще не зжили. США — 79, СРСР — 41, Китай — 2, ФРН — 1, Японія — 1, Захід — 1, не знаю — 25.

112 респондентів розглядають конверсію як “добро” для людства, 23 — “зло”, наполовину /— 3, “не знаю” — 9.

Боездатність армії на незалежному рівні чи ні? “Так” — 57, “ні” — 86, “не знаю” — 4.

І все ж 73 анкетованих вважають, що наша армія готова до війни.

Хто наш потенційний ворог № 1 сьогодні? 30 чоловік вважають, що США, 5 — ФРН, 2 — Америка, 1 — НДР, 1 — Баку, 3 — ми самі, “не знаю” — 37. 40 думають, що ворогів у нас немає. Молодь здебільшого вказала на США або сказала “не знаю”, як і вчили в школі чи в засобах масової інформації.

Ви за національну армію чи за союзну? За національну — 85, за союзну — 54, за союзно-республіканську — 1. З 20 опитаних по телефону дорослих, 14 чол. висловились за союзну армію, а з 72 допризовників — 16 за союзну, останні за національну.

Хто повинен бути міністром оборони: військовий чи цивільний? “Військовий” — 119, “цивільний” — 26, “не знаю” — 2.

Війна в Афганістані, це наш міжнародний обов'язок чи агресія? 53 чол. відповіли, що міжнародний обов'язок, 70 — агресія, 13 — не знаю. З 31 чол. дорослих — 20 відповіли, що “агресія”.

Чи засуджуєте тих, хто здався в Афганістані в полон? “Так” — відповіли 23 чол. “Ні” — 112, “Не знаю” — 12. З тих, що відповіли “так, засуджую” — 11 юнаків, майбутніх солдат.

Чи потрібно посилати наші війська проти Іраку сьогодні? “Ні” — сказано 129 чол. “Так” — 13, “Не знаю” — 4.

Чи можна використовувати армію для наведення порядку в країні? “Ні” — 96, “так” — 46. З 116 юнаків — 37 відповіли, що можна використовувати. Така психологія насторожує.

Чи можна використовувати армію на господарських роботах? “Так” — 39 чол., “ні” — 105. 9 колгоспників висловились “за”.

Ви хотіли б служити в армії сьогодні, якби Вам було 18 років? “Так” — 51 чол., “ні” — 92. З 116 юнаків — 75 відповіли “ні, не хотіли б”.

Чи хотіли б ви стати офіцером сьогодні? “Так” — 40 чол., “ні” — 102. З 116 юнаків — 29 відповіли, що хотіли б стати офіцерами.

Чи доводилось вам зустрічатись в армії з “дідовщиною”? З 39 респондентів, що служили — 26 відповіли “так”, 13 чол. — “ні”. Ветерани-солдати під час своєї служби не знали, що означає це слово.

Чи потрібні в армії політоргани? “Так” — 79 чол., “ні” — 61, “не знаю” — 5 чол.

Чи потрібна військова підготовка в школі? “Так” — 102 чол., “ні” — 50, “не знаю” — 2, хоч висловлювались думки, що така, як сьогодні — не потрібна, бо вона не відповідає духу часу і мало що дає.

Підготував І.МЕЛЬНИК,
учитель історії,
М.Мала Виска

ХТО з нас, нараз відчувши, що в теперішньому своєму існуванні дійшов до ручки, не кричав сам собі й близьким: «Поїду звідси світ за очі!» З сьєла — у місто. З невеликого міста — в більше. З більшого — в мегаполіс. З мегаполіса — в тайгу чи гори, аби не бачити «ощого всього». З великої країни — у значно меншу, але більш придатну для життя. З усіх великих і малих міст і держав — у горло пляшки (ця еміграція — гляньте довкола — здійснюється найуспішніше). А одна школярка... ну, скажімо, Марина (насправді її звали інакше) намітила собі для майбутнього перебування адресу рідкісну, навіть для уха нашого незвичну. А вже тамтешнє життя для нас узагалі таїна за сімома печатами.

Однак дівчина вибрала для себе саме це місце.

«Добрий день, дорога редакціє! Звертаюсь до тебе, тому що більше немає до кого звернутися. Ти запиташ, а як же неня, подруги? Неня на мене майже не звертає уваги, бо піклується про старшу доньку. А подруги ще з дитинства не можу знайти. Не можу з однією дівчиною довго товаришувати. То я їй чимось не догоджу, то вона мені, так і сваримось швидко. А я така, що перша не підійду ніколи, хоча буду винною. В кіно і на дискотеки не ходжу — немає з ким. І зараз мені вже 15, треба з людьми спілкуватися, а я їх цураюсь. І як куди потрібно сходити, так іду глухими вуличками, де менше людей. Отак живу, як гриб поганка. А ось недавно була на весіллі. Багато було молоді. Були дівчата і менші за мене, і старші, і гірші, і кращі. Так вони майже жодного танцю не пропустили, все танцювали з хлопцями. А я стояла, як бідна родичка і жодного танцю не танцювала. (У нас музику грають на весіллі лише польки або якісь повільні, що потрібно по двоє, тобто парами танцювати).

До мене багато разів приходила думка: скоріше закінчити школу і піти... в монастир. Людям не буду заважати, особливо дівчатам. Зараз хлопців мало та ще й в армії вбивають. А піду в монастир і буду молитися Господу Богу, щоб відпустив гріхи нам, друзям нашим і ворогам нашим. На жаль, я не знаю, де знаходиться жіночий монастир і як можна туди потрапити. І я звертаюсь до тебе, дорога редакціє, допоможи мені знайти монастир, до якого мене могли б узяти».

РЕДАКЦІЯ одержує багато листів, написаних зопалу, згорячу, під впливом образи, сварки, розчарування. Буває, зустрінешся з автором, щоб поговорити про його проблеми, а їх, дивись, уже й нема. Або розв'язалися самі по собі, або людина

зміннила свій погляд на них, заспокоїлася і забула й думати про свої колишні наміри.

Марина не забула.

— **Н**ашій вулиці немає ні дівчат, ні хлопців мого віку. З батьками не поговорю, їм аби одягнута була й не голодна. Я їздила на літо до бабусі, тітки, то звідти й додому не тягло. У класі всі дівчата по двоє, а я завжди ніби третя.

— А є в тебе якась захоплення, улюблене заняття, яким могла б запорядувати час?

— Я б хотіла вишивати, але немає ниток. Хотіла б зробити а хаті, як от колись було — з рушниками, глечиками...

писала в основному з тієї причини.

Марина мовчить. По її обличчю котяться сльози. Вчетверте чи вп'яте за час нашої бесіди.

— Ну ось так: попросить хлопець списати, я відмовлю, він тоді йде до наших дівчат і каже їм, ніби я про них щось погане говорила. Того ж дня повертаюся зі школи, а вони вже стоять і... сльози.

— І що?

— По морді... Кілька разів уже.

— Невже всі хлопці такі підлі? А миг би хтось із однокласників заступитися, аби пожалілася йому?

— Розкаже іншим і засміють.

Та вони якось пристосувалися в цьому світі, а Марина — ні. Що ж, релігія теж вихід. Не обов'язково линути «далеко за хмари, подалі від світу шукати собі долі, шукати привіту». Це можна знайти і у власній душі. Суджуй зі слів віруючих, бо сама атеїстка.

— Ти віриш у бога, Марино?

— Вірю, що є якась сила. Ось якось я вночі не спала, бачу, штора заворушилася, а в кімнаті нікого нема. Розповіла мамі. «Хрестися», — каже. Я стала хреститися, і мені не авижається.

— Маєш біблію, читаєш? Ходиш у церкву?

— Біблію купити ніде, в церкву не ходжу, читала євангеліє.

Подібних не здатні відгородити її від світу, де царюють злидні, брехня, бруд, пияцтво, грубість, ненадійність, необов'язковість у всьому, крім поганих новин. Вони-то з'являються неодмінно: як не обмін купюр, то переворот, то катастрофа, то «Вибач, дорога, але ми змушені розлучитися, бо в мене сім'я...» Вона перераховувала мені це все, і я нічого не могла їй заперечити, бо й сама живу в цьому багні. Тому пішла з тією дівчиною до знайомого священика, аби розказав нам про монастирі. Думали, що він «за службовим обов'язком» стане агітувати нас за ці заклади, але мусили здивуватися:

— Там не кожен зможе. Черниці повинні виконувати найважчі фізичні роботи — копати, садити город, косити, вантажити, возити... І молитися, постійно молитися, багато, годин на добу. Життя доволі одноманітне.

— А я не боюся роботи, — відповіла Марина, коли я їй переказала все це. — Я в бабусі багато на городі працювала. І мама знає про монастир. Не заперечує. Каже, тільки зваж усе добре.

ЧИТАЧ, очевидно, подумав, що я мала тверду мету відмовити і ту свою знайому, і Марину від їхніх намірів. Ні. Щоб сказати «Не йди туди», треба пояснити, чому там недобре. А я не знаю, як там. І дівчата ці не знають, не бачили. І гадаю, було б правильно, перш ніж приймати рішення кудись перебиратися, добре вивчити те місце. Поїхати, подивитися, поговорити з людьми. У черниці не найгірші йшли — згадаймо тургеневську Лізу Калітину. Або безцінні бібліотеки в монастирі (правда, чоловічому) в недавньому знаменитому фільмі «Ім'я троянди». Ту мою кінтиську прихильку і приваблювало монастирське життя можливістю займатися в тиші, науковими дослідженнями, на що священик делікатно пирхнув: «Боюсь, що там буде не до того».

Та припустимо, що людина передумає замикається в тих стінах. Доведеться жити на цьому просторі, де жіноче лице слухить не об'єктом для компліментів, а гумовою грушею для боксерських вправ. Як тут жити, коли довкола безмежна пустка і ні на кого опертися?

Любов. Любов я б назвала тим рятівним кругом, який надає життю змісту. Зрештою і в монастирях дівчата часто усамітнювалися через нещасливе кохання.

ЛЮБОВ... Подобався Марині хлопець. Багато дівчат біля нього крутилося, їй не пробитися. Забрали його в армію, служив у Закавказзі. Там чогось надивився, вплинуло на здоров'я так, що й

писати страшно. Тепер слава богу, відпустило.

— Марино, так поки він хворів, це була зручна нагода відвідати його. Йому, може, приємно було б, що ти його пам'ятаєш. Він не тут живе. Та й незручно якось.

У 15 років де набратися тої сміливості й досвіду в спілкуванні з хлопцями? Деякі, правда, і в недосвідченому віці ногами двері відчиняють, куди їх не просять. Однак мені здається, що то саме такі й морди однокласникам б'ють.

Словом, з тим хлопцем усе, а тепер ось де познайомишся, коли нікуди не ходиш. Навіть на весіллі, як каже Марина, ніхто не запросив. О, як наші з подругою серця котилися в п'яти, коли на дискотеці починався повільний танець — раптом залишились стояти? І стояли, а що ви думаєте. Стінку підпирали. А їдмоа готові були дзеркало розколошматити: і ніс довгий, і ноги худі, і плаття мов ганчірка. Потім аж змагатися між собою стали — хто більше вистійть. Успіх був перемінний, аж розвеселилися, і уявіть, нас стали запрошувати! Може, тому що наші закам'яніло-очікувальні обличчя ожили в усмішку?

Так, але ж я була з подругою, доброю і незаздрісною, а Марина одна. Так, але їй же тільки 15, ідесь обов'язково серед мільйонів інших сяє і її поки що безіменна зірка. І ніхто не знає, скільки ще чекати, поки вона впаде на долоню...

Я старалася писати статтю так, аби зі зрозумілих вам причин не дати недобррозумілим дівчині (справжнім чи уявним) впізнати її. Однак, гадаю, їх усе одно вичислять. Я не помилилася, написавши «їх». Журналістська робота примушує думати, що такі страждають од відсутності нормального товариства дівчатка є чи не в кожному класі. І хлопці такі є. Тільки їм вдається маскувати свою недоволенисть хуліганськими випадами чи еміграцією в скляний посуд. Адже саме довкола нього можна почути таку жадану серцю ствердну відповідь на запитання «Ти мене поважаєш?»

Іх вичислять однокласники з садистськими нахилами (як у фільмі «Чу-чело»), і хто скаже цій пихатій компанії, що знущання над живими істотами — то є останнє паскудство? Вчителі? «Якщо б ви розказали вчителям про те, що мене били, це, думаю, нічого б не змінило», — сказала Марина. Але, може, комусь допоможуть і вчителі. Чи однокласники. Ті, що не зісталися. Ті, що не накинуться за гуртом кловати одного тільки тому, що той — теж не зі зграї...

Н. ДАНИЛЕНКО, спецкор «Молодого комунара». Добровеличківський район.

— Ти читаєш книги?

— Так. Люблю історичну літературу, цікаво читати про козаків, про минуле.

— Тобі коли-небудь буває добре?

— Коли сплю. Або мрію перед сном.

— Чи не пробувала ти знайти собі товаришів десь за межами твого містечка? Скажімо, ось у нас в газеті є рубрика «Поштова скринька». Там школярі дають свої адреси, шукають друзів за інтересами. Написала б і ти.

— Засміють у школі, як прочитають.

— Ти відчуваєш себе нещасливою, покинутою, обрешеною?

— Взагалі ні. Просто мені здається, що я не така, як усі.

— А які всі? Які у нас у класі хлопці й дівчата?

— Ну, буває, приносять у школу на дискотеку горілку, п'ють. Курять. І дівчата теж.

— Мені здається, що тебе хтось дуже скривдив і свого листа до нас ти на-

Ось ти відчуваєш, що не така, як усі. Чи хотіла б ти бути такою, як вони?

— Ні.

— Тоді чому переживаєш? Еге ж, ти не така. Але ти краща від них, а не гірша!

Марина мовчить, і сльози знову блищать на віях. Я здогадуюся, чому її не заспокоюють мої слова. Бо яка віха нормальної людини від вишості над жлобами, коли немає поряд їй подібних? Коли засипані горіховим листям вулички з пишними айс-рамами за парканами здаються глухими й непривітними, а обличчя перехожих — чужими. Жителі цих вуличок теж по-своєму відчувають ворожість світу, інакше чого б обносили невеликі садби фортечними парканами і обвішували ворота тюремними замками?

Але ж вірити в бога можна й удома, не виходячи в монастир. А раптом тобі там стане нудно, ще гірше, ніж тут?

— Зате знатиму точно, що я там сама і нікому не потрібна. Не буду бачити, як живуть однолітки мої...

ТРЕБА ж такому статисти, що десь за місяць до зустрічі з Мариною я слухала про бажання податися в черниці від трохи старшої за неї дівчини, котра вчиться в хорошому вузі, живе у Києві (море можливостей для пошуку друзів), цікавиться музикою, літературою, симпатична, як і Марина, модна, начитана, артистична і зовсім не страждає через те, що не така, «як усі». Навпаки, горда з того, що тримається на пристойній дистанції від ресторанної, вуличної й гуртожитської публіки. І... нещаслива в цій гордості, бо ті одиниці їй

ВІД РЕДАКЦІЇ. Дорогі друзі, може, ви теж маєте ті ж проблеми, що й Марина, і нема з ким їх розділити? Так розділіть із нею. А може, ви вже маєте досвід, як виходити з таких ситуацій, то поділіться з нею. Гадаємо, вона буде рада вашим листам, а вам було б приємно одержати від неї відповідь. Напишіть їй за адресою: 316050, Кіровоград, вул. Луначарського, 38, редакція газети «Молодий комунар», для Марини, і ми всі листи перешлемо дітям.

Новітні дослідження у галузі функціонування людського організму з точністю довели, що він потребує постійних тренувальних навантажень, як фізичних, так і психічних, без яких швидко руйнується імунітет та порушується енергетичний баланс людини. Традиційні вправи ранкової гімнастики чи аеробіки, які поширено рекомендуються — далеко не вихід із становища, бо їх низька інтенсивність не включає відновлювальні процеси в організмі. Одним із варіантів необхідного кожному фізичного навантаження є широко відома система «тисяча рухів» академіка М. Амосова (див. малюнок). Але, виявляється, ще дві тисячі років тому, у Древньому Єгипті, знали рецепти поновлення організму.

Цю нескладну систему психофізичних вправ можна вважати першою ранковою зарядкою у світі. Її розробив та неухильно виконував лікар і жрець Гермес Три-сметіст понад два тисячоліття тому. Коли вчені вперше ознайомилися з папірусами Гермеса, вони були вражені фізіологічною обґрунтованістю та високою ефективністю вправ.

Починають із бігу на місці або стрибків вгору впродовж 5—7 хвилин. Кожний місяць тривалість бігу або підстрибувань треба збільшувати на 2—3 хвилини, щоб поступово довести їх до 15—20. Цей етап занять необхідний, щоб вивести організм зі сну, розігріти і підготувати тіло до основних вправ. До того ж, біг на місці чи ритмічні стрибки (особливо у поєднанні з глибокими присіданнями) чудово тренують серцево-судинну систему.

Наступний етап — силові вправи, які побудовані на ритмічному чергуванні максимального напруження та глибокого розслаблення усіх м'язів. Перехід від одного стану до іншого треба робити різко, з одночасним різким, коротким поверховим вдихом так, щоб струмінь повітря сильно вдарило по носоглотці, а в легені пройшла тільки мінімальна мо-

жлива його кількість. Виконання рухів має точно співпадати з ритмом дихання. Видих робиться у момент переходу у стан розслаблення, усіма грудьми, через широко відкритий рот. У періоді розслаблення ди-

пальці рук стискаємо у кулаки, витягнуті руки розкидаємо у сторони на рівні плечей і відводимо за спину; відхиляємо голову назад, максимально прогинаємося назад усім тілом, до краю напружуючи м'язи. У такому положенні фіксуємо затримку дихання впродовж 4 секунд.

Робимо різкий видих

ну, піднімаємо руки вгору — за голову, як при замаху топором, максимально прогинаємося назад, закинувши голову. Усі м'язи напружені до краю, дихання затримуємо впродовж 4 секунд.

Робимо різкий видих ротом і швидким обертанням через лівий бік повертаємося у висхідне положення.

Прийнявши позу дискобола, завмерлого у момент замаху, напружуємо до краю м'язи, намагаючись не відірвати ступні від підлоги. Утримуємо прийняту позу під час затримки дихання впродовж 5 секунд.

Робимо різкий видих ротом і повертаємося у висхідне положення. Повністю розслаблюємося 5 секунд, дихання при розслабленні вільне. Повторюємо вправу 4 рази: двічі — замахи правою рукою, двічі — лівою.

Наступний етап — рівномірне розподілення тону у м'язах, при цьому головне не різкість, а плавність рухів. Дихання глибоке, ритмічне, точно скоординоване з виконанням рухів.

уємо руки уперед на рівні грудей і затримуємо дихання на 5 секунд, плавно піднімаючи руки над головою та прогинаючись назад. Робимо видих ротом 5 секунд і плавно повертаємося у висхідне положення. Повторюємо вправу 4 рази.

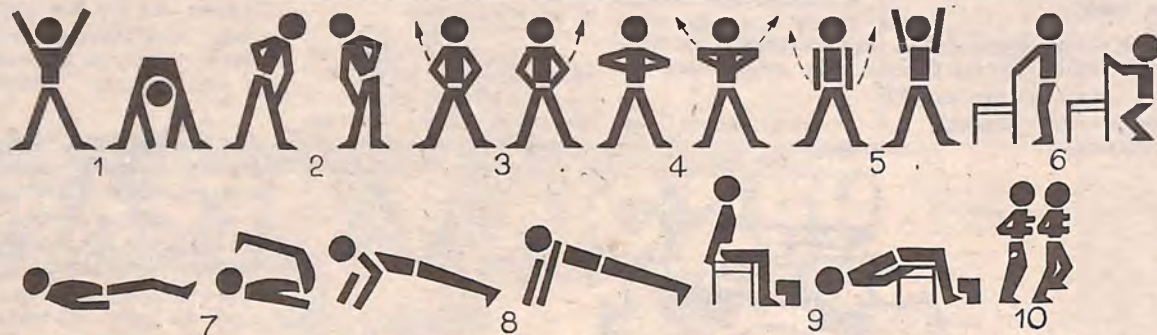
ВПРАВА 6. Встати прямо, розвести руки в сторони, ноги розставлені на півметра. Робимо вдих 4 секунди і затримуємо дихання на такий же час. За цей час максимально повертаємося праворуч з витягнутими руками таким чином, щоб бачити за собою протилежну стінку. Ноги намагаємося не відірвати від підлоги. Робимо видих 4 секунди і плавно повертаємося у висхідне положення. Повторюємо вправу 4 рази: двічі — праворуч, двічі — ліворуч.

ВПРАВА 7. Лягти на спину, поклавши під голову зведені разом долоні. Робимо вдих 4 секунди, одночасно піднімаємо ноги перпендикулярно підлозі. Затримуємо дихання на 4 секунди і робимо два колові рухи ногами у правий бік. Робимо видих 4 секунди і одночасно повертаємо ноги у висхідне положення. Повторюємо вправу 4 рази у різні сторони.

Після виконання цих вправ необхідно прийняти поперемінно холодний та гарячий душ (по 2—3 хвилини кожен). Починають із холодного і ним же закінчують. Контрастність температури повинна збільшуватися поступово і досягати максимуму через три місяці занять. Обмивання повторюють 4 рази.

Гімнастику Гермеса рекомендується виконувати двічі на день (для відновлення сил після важкого робочого дня), але закінчувати вправи треба не пізніше як за 1,5 години до сну.

ГІМНАСТИКА ФАРАОНІВ

хання вільне. Тривалість періодів без врахування переходів від одного стану в інший повинна складати 4—5 секунд кожний.

Вправи бажано виконувати повністю розлягненим, щоб дихала вся шкіра. Під час виконання вправ необхідна цілковита концентрація уваги на ритмі і техніці дихання та правильному виконанні рухів. Цього стану можна досягти, заплющивши очі.

ВПРАВА 1. «ХРЕСТ»

Встати прямо, ноги на ширині плечей, руки опущені, м'язи розслаблені, дихання вільне. Робимо різкий вдих носом. Одночасно

грудьми через рот, одночасно виштовхуємо тулуб уперед — униз так, щоб витягнуті руки долонями сягали підлоги. Після цього змахуємо руками хрест-навхрест, щоб зняти напругу і повертаємося у висхідне положення. Повністю розслаблюємося на 4 секунди, дихання вільне.

Вправу повторюємо 5 разів.

ВПРАВА 2. «ДРОВОРУБ»

Із висхідного положення тулуб нахилимо уперед, руки вільно висять, торкаючись підлоги. Одним рухом, різко, змикаємо пальці у замок, робимо різкий вдих, одночасно розгинаємо спи-

нахилиємося уперед, розмикаємо пальці і вільно опускаємо руки. Повністю розслаблюємося на 4 секунди, потім повторюємо вправу у другий бік.

Усього робимо вправу двічі через правий бік, двічі — через лівий бік.

ВПРАВА 3.

«МЕТАННЯ ДИСКА»

Встати прямо, ноги на ширині плечей, дихання вільне. Робимо різкий короткий вдих, одночасно стискаючи пальці у кулаки, викидаємо уперед праву руку, а ліву відводимо назад, розвернувши корпус у бік уявного метання. Очіма слідуємо за лінією руху.

ВПРАВА 4. Стати прямо, ноги на ширині плечей, руки витягнуті перед собою, долоні разом. Робимо вдих носом 4 секунди, одночасно розводимо руки в боки на рівні плечей і затримуємо дихання на 4 секунди, плавно відводячи руки за спину. Робимо вдих ротом 4 секунди, одночасно плавно повертаючи руки у висхідне положення. Повторюємо вправу 4 рази.

ВПРАВА 5. Трохи розставивши ноги, нахилимося уперед, торкаючись пальцями рук пальців ніг. Коліна тримаємо рівно. Робимо вдих 5 секунд, одночасно розпрямляємо тіло, витя-

ОГОЛОШЕННЯ

ВІТАЄМО

З 70-річчям Дня народження свою маму Олександрівну Трофименко вітає донька В. О. Головченко і зичить коханій невичерпної щастя, радості, приємного відпочинку, веселих посмішок у житті.

Кіровоградський райпобуткомбінат оголошує конкурс на заміщення посади головного бухгалтера у зв'язку з переходом підприємства на оренду форму роботи. Звертатися за адресою: м. Кіровоград, вул. Степана-Мравчинського, 6. Телефон 26-32-38. Іхати автобусами №№ 103, 124, 134 до зупинки «Райцентр».

ДИРЕКЦІЯ.

Комітет у справах молоді міськвиконкому запрошує на посаду директора підліткового клубу, що відкривається по вул. Полтавській, ділову, порядну людину, яка має бажання працювати з дітьми. За довідками звертатись по тел. 24-06-93.

РЕКЛАМА

ДО УВАГИ ОРГАНІЗАЦІЙ,
ПІДПРИЄМСТВ, КООПЕРАТИВІВ І ВСІХ ЕНЕРГІЙНИХ ЛЮДЕЙ!

ВИ ЛЮБИТЕ ЧОРНУ ІКРУ?

Якщо так, то дослідне господарство Далекосхідної машиннопробувальної станції вишле вам після плати повну документацію та креслення установку для виготовлення штучної чорної зернистої ікри із доступних продуктів. Вона вигідно відрізняється за смаком і якістю від відомої вам білкової ікри.

Установка проста; дешева, може бути виготов-

лена із підручних матеріалів у невеликій майстерні і працювати навіть у квартирі. Дослідний екземпляр було продано на аукціоні в Москві за 30 тисяч крб. Зовнішній вигляд і смак ікри ідентичні натуральній. Собівартість 1 кг ікри — 5 крб.

Розміри установки 40×50×80 см. Продуктивність — від 1,5 до 3 кг на годину.

ЦЕ ВАШ ШАНС ПОПОВНИТИ СТІЛ І БЮДЖЕТ

Листи-заявки приймаються від організацій та кооперативів по ціні 500 крб, від громадян 300 крб.

Наша адреса: 692576. Приморський край, Жовтневий район, ст. Галенки-1, ДГ ДСМВС. Василю Миколайовичу КАРЧІ

СТРАХОВА КОМПАНІЯ «М. ГРОМОВИЙ І К°»

ПРОПОНУЄ

жителям міста та області різні види страхування.

ДИТЯЧЕ СТРАХУВАННЯ — по закінченні договірних строків виплачується 100 процентів суми страхування та премії від 5 до 100 відсотків суми в залежності від терміну страхування.

КОМПЛЕКСНЕ СТРАХУВАННЯ — за принципами ощадбанку. Виплачується щорічний процент за внесок:

- 1-й рік — 8%,
- 2-й рік — 10%,
- 3-й рік — 11%,
- 4-й рік — 13%,
- 5-й та наступні роки — 15%.

СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ — у випадку смерті застрахованого його малолітнім дітям виплачується пенсія у розмірі середньомісячної заробітної плати.

СТРАХУВАННЯ МАЙНА — здійснюється за ринковими цінами. Якщо ваше майно не постраждало протягом визначе-

ного строку, передбачається виплата преміальних.

СТРАХУВАННЯ АВТОГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ — перед третьою особою, яка постраждала через необережність застрахованого водія.

СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ жінок на період вагітності і пологів — гарантує отримання матеріальної допомоги жінкам та новонародженим.

СТРАХУВАННЯ КОМЕРЦІЙНОГО РИЗИКУ — дає можливість впевненіше дивитися у майбутнє.

СТРАХУВАННЯ УЧАСНИКІВ СПОРТИВНИХ ЗМАГАНЬ на час їх проведення.

СТРАХУВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ВАНТАЖІВ — компенсує вартість вашого вантажу, якщо він не прийде до місця призначення.

СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ трудових колективів.

СТРАХУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ І ОРГАНІЗАЦІЙ НА ВИПАДОК ЗАКРИТТЯ дає можливість не боятися ринку і закриття вашої фірми. Ми вам допоможемо.

СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ — гарантується виплата компенсації після втрати роботи.

КОРИСТУЙТЕСЯ ПОСЛУГАМИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «М. ГРОМОВИЙ І К°».

Ми — гарантія вашого успіху і впевненості у завтрашньому дні.

Наша адреса: м. Кіровоград, вул. Попова, 20, корп. 5.

Телефон: 59-68-38.

Іхати: автобусами №№ 101, 106, 112, 119, 134;

тролейбусами №№ 4, 8 до зупинки вул. Попова.

ВІВТОРОК

середа

четвер

п'ятниця

субота

неділя

■ 1 ЖОВТНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Відеоблок "Ранкова мозаїка". 8.45 УТН. 9.00 Фільм-опера "Кошій Безсмертний". 10.05 Звучить музика В.А. Моцарта. 10.55 Телефільм "Очима зоолога". 11.15 І. Котляревський. "Москаль-чарівник". Вистава. 12.35 Доброго вам здоров'я. 13.05 "Відсвіти". Мистецький альманах. 14.10 УТН. 16.00 УТН. 16.15 Для дітей. "Веселка". 16.45 Телефільм "День на спаді тепла". 17.15 Концерт класичної музики. 18.00 "День за днем" (Кіровоград). 18.15 Відеорепортаж про святкування Дня міста в Кіровограді. 19.00 Актуальна камера. 19.30 Продовження відеорепортажу про святкування Дня міста (Кіровоград). 20.30 Наш друг і помічник — газ (Кіровоград). 20.45 На добраніч, діти! 21.00 В. Губа. Симфонічні freski. "Над Бабиним Яром". 21.40 Фільм-вистава "Павло Полуботок". 1 серія. 22.55 УТН. 23.10 Вечірній вісник. 23.40 Нічний телезал. "Розповіді про неспокій". Лесь Курбас.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.05 Дитяча година. 3 уроком німецької мови. 10.05 Прем'єра художнього телефільму "Справа Сухово-Кобиліна". Фільм 1. 3 серія. 11.10 Цирк. цирк. цирк. Сильні, спритні, сміливі. 12.00 ТСН. 12.10 Біржові новини. 12.25 3 історії радянського телебачення. Літератори на ТБ. 13.55 "Молодильні яблука". Мультфільм. 14.15 Телемікст. 15.00 ТСН. 15.15 "Зіткнення". Художній телефільм. 2 серія. 16.20 3. Кодай. Танці із Галанти. 16.40 "Легенда про Гріга". Мультфільм. 16.55 Біржовий пілот. 17.05 Дитячий музичний клуб. 17.35 Разом з чемпіонами. 17.50 Прем'єра документального фільму "Право на милосердя". 18.10 Світ захоплених. 18.25 Блокнот. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 Спогади про пісню. 19.20 КВН продовжується... 19.50 Прем'єра художнього телефільму "Справа Сухово-Кобиліна". Фільм 1. 3 серія. 21.00 Інформаційна програма. 21.40 "Телескоп-дайджест". Спецвипуск до 60-річчя радянського телебачення. 23.10. ТСН. 23.25 Футбол. Кубок УЄФА. 1/32 фіналу. "Торпедо" / Москва / — "Галле" / Німеччина /.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.05 Прем'єра художнього телефільму "Справа Сухово-Кобиліна". Фільм 1. 1 і 2 серії. 11.25 Футбольний огляд. 11.55 Казки і притчі народів різних країн. 12.00 ТСН. 12.10 "Торговий ряд". Комерційний вісник. 12.25 Концерт лауреата міжнародних конкурсів Б. Березовського. 13.05 "Образ". Літературна передача для старшокласників. 14.05 Мультфільм. 14.15 "Манера". 15.00 ТСН. 15.15 "Зіткнення". Художній телефільм. 1 серія. 16.20 "Сторона рідна". Концерт. 16.35 Із золотого фонду ЦТ. Монологи із трагедій О. С. Пушкіна. Читає Б. Бабочкін. 17.10 Мультфільм. 17.25 Дитяча година. 3 уроком німецької мови. 18.25 Блокнот. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 Ринок: час вибору. 19.15 "Торговий ряд". Комерційний вісник. 19.30 Світ захоплених. 19.50 Прем'єра художнього телефільму "Справа Сухово-Кобиліна". Фільм 1. 2 серія. 21.00 Інформаційна програма. 21.40 Із історії радянського телебачення. Літератори на ТБ. 23.10 Авторська телебачення. "Прес-клуб". У перерві — 23.55 ТСН. 0.55 Прем'єра художнього телефільму "Справа Сухово-Кобиліна". Фільм 1. 1 серія. 2.10 Важка атлетика. Чемпіонат світу.

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнатика. 8.20 "Чарівний смичок". Мультфільм. 8.30 Французька мова. 1 рік навчання. 9.00 "Про горе і море та малих дітей". Документальний телефільм. 9.25 Французька мова. 2 рік навчання. 9.55 "Мистецтво актора". Микита Підгорний. 11.00 П'яте колесо. Художньо-публіцистична програма. 13.00 Колаж. 13.05 "Сріблястий фургон". Художній телефільм. 14.10 "Страхова справа Росії". Документальний фільм. 14.20 Концерт Г. Писаренко. 15.10 Ритмічна гімнастика. 17.00 Прем'єра науково-популярного фільму "Лици Землі. 3 серія. Частина 1. 17.55 "Морозний візерунок". Мультфільм. 18.00 "День народження". 18.55 Колаж. 19.00 Парламентський вісник Росії. 19.15 Київська панорама. 19.45 Українські пісні. 20.00 Вісті. 20.15 Вечірня казка. 20.30 "Життя після смерті". Документальний фільм. 22.20 Політична програма. 22.55 Реклама. 23.00 Вісті. 23.15 "Так, чаклун". 0.00 "Веселі хлопці та".

■ 2 ЖОВТНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Відеоблок "Ранкова мозаїка". 8.45 УТН. 9.00 Телефільми. "Амба". "Тугелен". 9.35 Є. Станкович. Симфонія № 3 для флейти і струнних. 9.55 Для дітей. Канал "Д". 11.25 Мультфільм "Розбійники та музики". 11.40 Шкільний екран. 5 кл. Історія України. Опришківський рух. Олександра Довбуш. 12.10 Все про кіно. 13.15 УТН. 16.00 УТН. 16.15 "Сонячне коло". 16.45 3 кінофондів музею історії Великої Вітчизняної війни. "Сестрички". "Щасливий екіпаж". "Про друзів-товаришів". 17.20 А. Дворжак. Симфонія № 8. Виконує заслужений симфонічний оркестр УТ і Р. 18.00 Документальний фільм "Три храми на мой долоні". 18.30 Актуальна камера. 19.00 Футбол. Кубок європейських чемпіонів. "Динамо" / Київ / — "Хік" / Фінляндія /.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.05 "Легенда озера Парвака". Мультфільм. 9.20 Футбол. Кубок УЄФА. 1/32 фіналу. "Торпедо" / Москва / — "Галле" / Німеччина /.

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнатика. 8.20 Мультфільм. 8.30 Німецька мова. 1 рік навчання. 9.00 Сходження до професії. Інженер. Майстри гірничої справи. 9.35 Німецька мова. 2 рік навчання. 10.05 Авторські програми І. Саввіної. "Театр М.Є. Салтикова-Щедріна". Передача 1. 11.00 Політична програма. 11.35 Театральний роз'їзд. "Мишани" — через 25 років. 12.35 Музична колекція. 13.00 Колаж. 13.05 "Приїхали на конкурс кухарі". Художній телефільм. 14.15 Прем'єра документального телефільму "Доля... долинка". 1 і 2 фільми. 14.55 Грає лауреат міжнародних конкурсів Дора Шварцберг / Скрипка /.

■ 3 ЖОВТНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Відеоблок "Ранкова мозаїка". 8.45 УТН. 9.00 Документальний телефільм "Дім. Рідна земля". 11.00 Мультфільми. 11.25 Художній фільм "Мідний ангел". 12.50 "Надвечір'я". Передача для людей старшого віку. 14.05 УТН. 16.00 УТН. 16.15 Для дітей. "Веселка". 16.45 На допомогу школі. "Народознавство". Пам'яті серця. Вишиванки. 17.15 Звучить бандура. 17.50 День за днем. (Кіровоград). 18.10 Відеорепортаж про святкування Дня міста (Кіровоград). 19.00 Актуальна камера. 19.30 Продовження відеорепортажу про святкування Дня міста (Кіровоград). 20.15 Співає В. Гришко. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Музична програма "І не вмерла наша слава". 21.35 Молодіжна студія "ГАРТ". У перерві — 22.35 УТН. 23.50 Нічний телезал. Художній фільм "Закляття Долини змії".

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.05 Дитяча година. 3 уроком англійської мови. 10.05 Футбол. Кубок володарів кубків. 1/16 фіналу. 11.45 За зведеннями МВС. 12.00 ТСН. 12.10 "Місце пригоди — Львівський луг". Документальний телефільм. 13.00 Ліловий кур'єр. 13.15 "Обережні козали". Мультфільм. 14.15 Телемікст. 15.00 ТСН. 15.15 "Останній репортаж". Художній телефільм. 2 серія. 16.20 Музична скарбниця. Й. С. Бах. "Бранденбургський концерт № 6". 16.40 Світ захоплених. 16.55 Точка зору. 17.40 Блокнот. 17.45 "...До шістнадцяти і старші". 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 Виступ лауреата телерадіокурсів "Голося" Росії В. Гонтар. 18.55 Футбол. Європейські кубки. 21.00 Інформаційна програма. 21.40 "Звичайне зарубіжжя". Шведський стил". Фільм 2. 22.10 Сімейна хроніка давніх знайомих. Прем'єра документального телефільму "Катя". 1 і 2 серії. У перерві — За зведеннями МВС. 0.00 ТСН. 0.15 Футбольний огляд. 0.45 Бесіди з єпископом В. Родзянком. Передача 8. 1.15 Важка атлетика. Чемпіонат світу.

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнатика. 8.20 "Кіт Базіліо і мишеня Тік". Мультфільм. 8.30 "Ми залишаємось". Документальний телефільм. 8.45 Іспанська мова. 1 рік навчання. 9.15 Ритмічна гімнастика. 9.45 Іспанська мова. 2 рік навчання. 10.15 "Бурда моден" пропонує. 11.00 "Слід". 11.35 Футбол. Кубок володарів кубків. 1/16 фіналу. "Рома" / Італія / — ЦСКА. 13.05 Колаж. 13.10 "Рідні степи". Художній телефільм. 14.15 "Батьківщині поклоніться". 15.20 Співає І. Шакіров. 17.00 "Світ, в якому ми живемо". Документальні фільми режисера Д. Садирбаєва. Документальний телефільм "Пуп землі". 17.30 Підприємство і традиції. 17.45 Концерт ансамблю російських народних інструментів "Фініст-Балалайка" і академічного хору російської пісні Держтелерадіо. 18.25 Здоров'я / 3 сурдоперекладом /.

■ 4 ЖОВТНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Відеоблок "Ранкова мозаїка". 8.45 УТН. 9.00 С. Прокоф'єв. Скіфська сюїта. 9.20 "Розповідь про неспокій". Михайло Грушевський". 10.35 Шкільний екран. 6 клас. Російська література. Виразне читання. Байки. А. Крилова. 11.05 Телефільм "Подорож". 11.40 Шкільний екран. 8 клас. Історія України. Культура Київської Русі. 12.10 Художній фільм "Остання реліквія". 13.35 УТН. 16.00 УТН. 16.15 "Мазлів". Зустріч з дитячим єврейським самодіяльним колективом. 16.45 Кінопрограма. 17.20 Дев'ять — число щасливе (Кіровоград). 17.35 Етап на новому етапі (Кіровоград). 18.10 "Дзеркало" (Кіровоград). 18.30 Народні таланти (Кіровоград). 19.00 Актуальна камера. 19.30 1 Міжнародний фестиваль української та єврейської культур. Концерт (Кіровоград). 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Продовження концерту з 1 Міжнародного фестивалю української та єврейської культур (Кіровоград). 21.45 Прем'єра документального телефільму "Бабин Яр — правда трагедії". 22.45 УТН. 23.00 Вечірній вісник. 23.30 Нічний телезал. "Незабутні". М. Кропивницький.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.05 "...До шістнадцяти і старші". 9.50 "Сімейна хроніка давніх знайомих". Документальний телефільм "Катя". 1 і 2 серії. 11.25 "Якщо вам клавішах і...". 12.00 ТСН. 12.10 "Спогади про війну. Думки про мир". Баварське телебачення. /ФРН/. 12.55 "Джерела". 15.00 ТСН. 15.15 Заключений концерт свята танцю фінно-угорських народів. 16.00 "Із золотого фонду ЦТ". О. Гоголева читає вірші і прозу російських і радянських авторів. 16.40 "Шайбу, шайбу". Мультфільм. 17.10 "Якщо вам після...". 17.55 Біржові новини. 18.25 Блокнот. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 Людина і закон. Правовий відеоканал. 19.30 Партнер. 20.00 "ВІД" представляє: "Поле чудес". 21.00 Інформаційна програма. 21.40 "Звичайне зарубіжжя". Шведський стил". Фільм 3. 22.10 "ВІД" представляє: "Музобоз". "Справа". "Шоу-Бржа". "Спогади про майбутнє". "Музика-91". У перерві — ТСН. 1.40 Шоу "Королева-91". 3.15 Важка атлетика. Чемпіонат світу.

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнатика. 8.15 "Від тебе тільки сльози". Мультфільм. 8.25 Англійська мова. 1 рік навчання. 8.55 Розминка для ерудитів. 9.25 Англійська мова. "Сімейний альбом". /США/. 9.55 Авторські програми А. Адоскіна. "Жив поет Баратинський". 11.00 П'яте колесо. Художньо-публіцистична програма. 13.00 Колаж. 13.05 "Долина предків". Художній телефільм. 14.10 Співає Н. Чебрага. 14.35 В. Коновалов. Д. Асанова. "Діти чвар". Телевистава. 17.00 Сходження до професії. Інженер. 17.35 "Пенза — моя натхненниця". Документальний телефільм. 18.00 Вільна боротьба. Чемпіонат світу. 20.00 Вісті. 20.15 Вечірня казка. 20.30 Київська панорама. 21.00 Фільм-концерт "Веселка". 21.25 На сесії Верховної Ради РРФСР. 21.55 "Команда Пітіріма". 22.15 Прошу слова. 22.25 Джентльменшоу. Випуск 3. 22.55 Реклама. 23.00 Вісті. 23.15 С. Мрожек. "Стриптиз". Телевистава. 23.55 "Я не люблю...". В. Висоцький. Фільм-портрет.

■ 5 ЖОВТНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Науково-популярний фільм "Акваелі Волошина". 7.50 "Подорож до Парижа". Музика Р. Пуленка. 8.35 Ритмічна гімнастика. 8.55 "Пісні пам'яті". Українська народна символіка в авторській пісні. 9.25 УТН. 9.40 Телевізійний фільм "Володимир Роянов та його полонянки". 10.05 Доброго вам здоров'я. Чорнобильські діти в Криму. 10.35 "Світлиця". Музичний клуб жінок України. 12.00 Народна артистка СРСР М. Плісецька у фільмі-балеті "Загибель троянди". 12.15 "...Шлях до Бабиного Яру...". Літературно-музична композиція. 12.35 Мультфільм "Кицька, яка гуляла, як собі знала". 13.45 УТН. 14.00 Художній фільм "Меланхолійний вальс". 15.20 "Живе слово". Інтерв'ю з президентом Міжнародної асоціації українців Дж. Гравовичем. 15.55 "Спадщина". Трагедія Бабиного Яру. 17.15 Телерадіоканал "Право". 18.30 Актуальна камера. 19.00 До 50-річчя трагедії Бабиного Яру. Концерт-реквієм. 20.30 Бесіда лікаря. "Обережно, гриби!". 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Наші гості. Виступає Московський камерний хор під керівництвом Мініна. 21.40 Візит за океан. Відеорепортаж про перебування державної делегації на чолі з Головою Верховної Ради України Л. М. Кравчуком у Канаді і США. 22.55 УТН. 23.10 Вечірній вісник. 23.50 Нічний телезал. Музичний фільм "Русалчин тиждень".

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Російські народні пісні виконують В. Фтоменко і Ю. Дудонов. 7.00 "Дюймовочка". Мультфільм. 7.30 Ритмічна гімнастика. 8.00 Наш сад. 8.30 ТСН. 8.45 Прем'єра документального телефільму "Ісфара — місто майстрів". 9.05 Із золотого фонду ЦТ. О. М. Островський "Не в свої сани не сідай". Телевистава. 11.15 Ранкова розважальна програма. 11.45 "Охоронна грамота". 12.20 Фільми режисера А. Белінського. "Не хочу бути нещасливим". Прем'єра. 13.30 Інститут людини. 14.30 "Музичний кіоск". 15.00 ТСН. 15.15 "Гонг". 16.30 "В світі казок і пригод". Художній фільм "Ілля Муромець". 18.10 "Держави вічна любов. Московський Кремль". Фільм 5. "Оружійна палата". 18.35 Прем'єра мультфільму "Бджола Майя". 15 серія. 19.00 КВН-91. Перший полуфінал. 21.00 Інформаційна програма. 21.40 Прем'єра художнього телефільму "Обличчя". 22.30 ТСН. 22.50 Презентація призу "Профі". 0.20 "Мандрівка мсьє Перрішона". Художній телефільм. 1.35 Важка атлетика. Чемпіонат світу.

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнатика. 8.15 Мультфільм. 8.30 "Де воно. Королівство Лебедія?". Документальний фільм. 9.20 "Коринія і крона". /До ювілею Аксакова/. 10.00 П. Деметр. Циганські пісні. 10.20 "Грибне полювання". Документальний фільм. 10.40 "Я не люблю...". В. Висоцький. Фільм-портрет. 12.00 Відеоканал "Плюс одинадцять". 14.00 "Монологи про театр Юозаса Мільтіниса". 15.30 "Ю-ЕС-ЕС-АРТ". Радянський живопис очима американських журналістів". 16.30 Концерт дитячої художньої самодіяльності. 17.00 Чемпіонат СРСР з хокею. "Сокіл" — "Динамо" /Рига/. 20.15 Вечірня казка. 20.30 Київська панорама. 21.00 "Фестиваль Пост-Монтре-91". 23.00 Вісті. 23.15 Програма "А". Концерт "Париж — Москва".

■ 6 ЖОВТНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Ритмічна гімнастика. 7.50 Народні таланти. Концерт оркестру народних інструментів Нової Каховки. 8.15 Документальний фільм. 9.10 УТН. 9.50 "У неділю вранці". Інформаційно-музична програма. 10.25 Художній фільм для дітей "Знайомий незнайомець". 11.55 УТН. 12.15 "Єврейська балада". Балетна вистава. 13.30 "Кукурік і КО". 14.30 Село і люди. 15.15 Ви нам писали. Музична передача за листами глядачів. 16.00 Солдатські листи. З циклу "Служба солдатська". 17.00 "Круглий стіл". Бабин Яр. Історія та її уроки. 18.15 Телеспортарена. 19.00 Актуальна камера. 19.30 "ОБЕРІГ-91". Всеукраїнський фестиваль авторської пісні і співаної поезії. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Продовження Всеукраїнського фестивалю "ОБЕРІГ-91". 21.40 Прем'єра телевистави. І. Франко. "Похорон". 22.30 УТН. 22.45 Вечірній вісник. 23.15 Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує. 23.30 Нічний телезал. Художній фільм "Привид замку Моррісвілль".

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

8.00 "Спорт для всіх". 8.30 ТСН. 8.45 Тираж "Спортлото". 9.00 "Освідчення в коханні". 9.15 "Зранку раненько". 10.00 "На службі Вітчизні". 11.00 "Ранкова зоря". 12.00 Клуб мандрівників. 13.00 Сільська година. 14.00 Фотоконкурс "Земля — наш спільний дім". 14.05 "Під знаком "Пі". У перерві 14.40 ТСН. 15.50 Казки і притчі народів різних країн. 15.55 "Марафон-15". 16.55 П. І. Чайковський. "МОСКВА". Кантата для оркестру, хору і солістів на вірші А. Майкова". 17.25 Міжнародна панорама. 18.10 "Уолт Дісней представляє...". 19.00 Недільний кінозал. Новини кіно. 19.40 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм. "Стріли Робін Гуда". 21.00 Інформаційна програма. 21.40 "Брейринг". Юнацький турнір. Зустріч команд Муромі і Горлівки. 22.15 Футбольний огляд. 22.45 "Ми пам'ятаємо ваші обличчя". 23.45 ТСН. 0.05 Американський футбол. Чемпіонат СРСР. Фінал. "Московські ведмеді" — "Московські лебеді". 1.05 Важка атлетика. Чемпіонат світу. 1.50 "І ангели спускаються з небес...". Про третій міжнародний фестиваль російської православної музики в Москві.

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 На зарядку ставай. 8.15 "Під одним дахом". Мультфільм. 8.30 "Із каменю і світла". Документальний фільм. 8.50 І. Стравинський. "Петрушка". Фільм-балет. 9.30 "Радість жити". Концерт камерної музики. 10.00 Дитяча програма. 10.45 Святе і вічне. 11.05 "Соборяни". Духовна музика і поезія. 11.35 "Прошу слова". /Карикатури/. 11.45 Програма Філа Донах'ю. "Ранчо Мустанг". 12.35 Денний сеанс. "Вбивство за наказом". Художній фільм. 14.35 Камера досліджує минуле. "Початок був в Алма-Аті...". Документальний фільм. 15.30 Телевізійний театр. Н. Ісамбет — "Втікачі". Вистава. 17.30 Вільна боротьба. Чемпіонат світу. 19.00 "К-2" представляє: XX століття в кадрі і за кадром. 20.00 Вісті. 20.15 На добраніч, діти! 20.30 Телебіржа інформує. 21.05 Прем'єра фільму-кабаре "Танго із смертю". 22.55 Реклама. 23.00 Вісті. 23.15 Програма "А". Концерт "Париж — Москва".

ЩО ТОБІ ПОДАРУВАТИ?

Зараз, коли багато хто захоплюється гороскопами, вибрати подарунок допоможуть вам... саме вони.

Практичному і захопленому майструванням Овену принесе радість якась технічна новинка, котру можна буде використовувати в домашньому господарстві.

Бик любить свій дім, зручність. Йому сподобається річ, що прикрасить житло.

Той, хто народився під знаком Близнюків, безперечно, має хобі. Довідайтесь, яке саме, і зробить відповідний подарунок.

Раки дуже люблять смачно поїсти. Отже, доречні ласощі.

Лев буде вдячний за подарунок, який відповідає його потребі бути елегантним. Це може бути біжутерія, туалетна вода.

Солідна, економна Діва зрадіє будь-якій практичній річці.

Терези, як правило, естети. Радимо подарувати їм щось для прикраси дому чи їх власної особи.

Скорпіон — любитель усього таємничого і незвичайного. Йому радісно буде отримати, наприклад, амулет.

Люди, народжені під знаком Стрільця, часто захоплюються спортом. Можна подарувати їм щось із спортивного інвентаря.

Козерог — чудовий господар. Йому принесе задоволення річ, необхідна в домі.

Водолій — романтик, він очинить збірник оповідань наукової фантастики, оригінальний свічник чи репродукцію улюбленої картини.

Народженим під знаком Риб (вони музикальні, романтичні) будуть приємні поезії, цікава платівка.

ПУТІВНИК

Гадання по руці

Тут треба багато знати. Ми ж подамо лише загальні відомості про руки і дещо розкажемо про пальці й нігті.

ОТЖЕ, ПРО РУКИ:

тверді, жорсткі — енергійність, надійність, матеріалізм; м'які, ніжні — в'ялість, лінькуватість; гнучкі — розум, спостережливість, вразливість;

вузлуваті — любов до порядку, успіх у справах.

ПРО ПАЛЬЦІ:

загострені — захоплюваність, релігійність; чотирикутні — схильність до порядку; лопатоподібні — само-

впевненість, інстинктивне чуття, практичність.

Якщо вказівний палець довший від середнього — самостійність, пихатість, схильність до деспотизму; короткий від безіменного — невпевненість у собі, відсутність самостійності, боягузство; нормальний, тобто, однаковий з безіменним — благородство, врівноваженість.

І ПРО НІГТІ:

пласкі — нервовість; опуклі — вишуканість; вузькі — лицемірство; широкі — невпевненість; обгризені — боягузство; овальні — доброта, приязність.

ХОЧ БИ ХНИ!

Шампунь — дефіцит, мило по купонах... А коли на прилавках останній раз з'являлися натуральні фарби для волосся — хна і басма — мало хто пам'ятає. Але не переживайте, дивлячись на своє без належного блиску волосся. Є хороший народний засіб для миття голови і лікування волосся з допомогою... звичайного бурака.

Добре помитий і обчищений коренеплід розрізають на кусочки, заливають водою і настоюють протягом двох тижнів. Потім буряк виймають, а настою втирають у голову, зв'язують поліетиленовою хустинкою і через кілька хвилин змивають.

Після прополіскування волосся у брнетон набуває приємного каштанового, у блондинок — золотавого відтінку. Особливо це слід робити тим, у кого суха шкіра.

VIDEO

м. Кіровоград, вул. Полтавська, 71.

НЕДІЛЯ, 29 ВЕРЕСНЯ

- 10.00 Мультфільми.
- 11.30 «Підрозділ Дельта»-2. Бойовик.
- 13.30 «Космічний мисливець». Фантастика.
- 15.30 «Тигр «Джо». Бойовик.
- 17.30 «Хто тебе заставляє це робити». Комедія.
- 19.30 «Мамба». Детектив.
- 21.30 «Гарлемські ночі». Комедія.
- ПОНЕДІЛОК, 30 ВЕРЕСНЯ
- 10.00 «Аквамен». Мультфільми.
- 11.30 Алан Кватерлей в пошуках загубленого міста». Пригоди.
- 13.30 «Кулак Брюса Лі». Бойовик.
- 15.30 «Фортеця». Бойовик.
- 17.30 «Сонце, море, хлопці». Комедія.
- 19.30 «Смерть понад безчестя». Бойовик.
- 21.30 «Лікар із чужої планети». Фантастична комедія.

ВІВТОРОК, 1 ЖОВТНЯ

- 10.00 Мультфільми Діснея.
- 11.30 «Останній ніндзя». Бойовик.
- 13.30 «Ризикована справа». Бойовик.
- 15.30 «Вторгнення в США». Бойовик.
- 17.30 «Фатальні ігри». Жахи.
- 19.30 «Бовдурн». Комедія.
- 21.30 «Інопланетянин». Фантастика.
- СЕРЕДА, 2 ЖОВТНЯ
- 10.00 «Аліса у країні чарів». Мультфільм.

- 11.30 «Точне влучання». Бойовик.
- 13.30 «Червоношкірий воїн». Вестерн.
- 15.30 «Давай врятуємо Гаррі». Бойовик.
- 17.30 «Кіборг». Фантастика.
- 19.30 «Божевільне літо». Комедія.
- 21.30 «Гвенделен». Пригоди.

ЧЕТВЕР, 3 ЖОВТНЯ

- 10.00 «Суперкіт». Мультфільм.
- 11.30 «Помста ніндзя». Бойовик.
- 13.30 «Ліквідатори». Фантастика.
- 15.30 «Остання сутинка Брюса Лі». Бойовик.
- 17.30 «Монстри в нічному експресі». Жахи.
- 19.30 «Ламаючи всі правила». Комедія.
- 21.30 «Барселіно». Бойовик.

П'ЯТНИЦЯ, 4 ЖОВТНЯ

- 10.00 Мультфільми Діснея.
- 11.30 «Війна льодових піратів». Фантастика.
- 13.30 «Під дулом пістолета». Бойовик.
- 15.30 «Роззява». Комедія.
- 17.30 «Яна». Жахи.
- 19.30 «Багатограшний варіант». Комедія.
- 21.30 «Смертельний стриптиз». Детектив.

СУБОТА, 5 ЖОВТНЯ

- 10.00 «Робін Гуд». Мультфільм.
- 11.30 «Людина, що вбила Сегана». Бойовик.
- 13.30 «Відьми». Жахи.
- 15.30 «Найкращі з кращих». Бойовик.
- 17.30 «Назад у майбутнє». 1 частина. Фантастика.
- 19.30 «Зниклі безвісти». Бойовик.
- 21.30 «Як стати чоловіком». Комедія.

НЕДІЛЯ, 6 ЖОВТНЯ

- 10.00 «Єноти і загублена зірка». Мультфільм.
- 11.30 «Брюс Лі завдає удару з могили». Бойовик.
- 13.30 «Смертоносний промінь». Фантастика.
- 15.30 «Дикі острови». Пригоди.
- 17.30 «Назад у минуле». 2 частина. Фантастика.
- 19.30 «Небезпечна доріжка». Бойовик.
- 21.30 «Навіжені»-2. Комедія.

ПОВІСТЬ

(Продовження. Поч. у № 28—37).

«Починається», — подумав незадоволено і піднявся з-за столу.

«Пролісок» розташовувався на околиці величкого сквера. Біля дверей яскраво горів ліхтар.

Трохи віддалік стояли двос. Більше не було нікого. Оцінив обстановку. Один високий, статурний, другий — приземкуватий і натоптуватий.

— Це ви мене кликали?

— Ага, — крізь зуби сказав кремезний.

— Ага, то й ага, — погодився Можний, і раптом, прямим ударом в підборіддя приземлив високого.

Із-за стовбура дерева вискочив ще хтось. Едуард відчув, як голова його розколюється навпіл.

«Троє», — подумав, поринаючи в густу й липку темряву.

Очуняв Можний в якійсь кімнаті. Було темно. Голова розвалювалась від різкого болю. Спробував поворухнути руками і ногами. Ніби цілі.

Зблиснуло світло. Едуард повернув голову. Біля вмикача стояв Пишний. Поруч виблискував золотим зубом той високий з ресторану.

— Як здоров'я, колег? — подікався Пишний. — Хіба вам не передавали, що приморський клімат для вас не підходить? От й влипли в халепу.

— Гад, — процідив через пошхрлі губи Едуард. — Який же ти гад!

— Цюня, — повернувся Пишний до золотозубого, — мене ображають. Забігло ще двоє...

— Досить, — скривився Пишний. — Як кажуть, хорошого потроху... Так от, колег, — це слово він вимовляв зі смаком, перевертаючи його в роті, як м'яту цукерку. — Коли схрещуються дві лінії, то одна повинна переписати іншу, бо який же тоді смисл в геометрії, га? — Він сидів у глибокому кріслі, золотозубий приніс йому з сусідньої кімнати на таці коньяк, лимон. — І ви, колег, — відсьорбнувши, вів далі, — чудово розумієте, що це перехрещення, у нашому випадку, не на вашу користь. Або, коли говорити відверто, у вас звідси один вихід — вперед ногами. Що узнав?! — раптом схопився він з крісла, підскочив до Можного і ухопив за підборіддя. — До чого докопався, сука?

Едуард облизав губи. Він збагнув, що в словах Пишного є частка правди — про вихід. Та він розумів, що так дешево життя своє продавати не може.

У сусідній кімнаті щось гупнуло. Інстинктивно Пишний повернув голову на звук. І цієї миті в кімнату з сусідньої вбіг... Петро Шчук, за ним — Підпригора й ще якийсь чоловік грузинського типу.

(Далі буде)

Загублений студентський квиток № 031, виданий Кіровоградським педагогічним інститутом на ім'я Ольги Василівни ДУБЕНКО, вважати недійсним.

КІНОТЕАТР «КОМСОМОЛЕЦЬ»

З 30 вересня по 6 жовтня демонструється новий американський художній фільм «Захисник». Початок сеансів: 10.20; 12.20; 14.20; 16.20; 18.20; 20.30.

КІНОТЕАТР «ЯТРАНЬ»

З 30 вересня по 6 жовтня екран знову заповнив американський кінематограф. У великому залі демонструється художній фільм «Ілюзія смерті». Сеанси: 10.30; 12.30; 14.30; 16.30; 18.30; 20.30. У малому залі на вас чекає гостросюжетний фільм «Діна парочка». Початок сеансів 10.20; 12.20; 14.20; 16.20; 18.20; 20.20.

КІНОТЕАТР ІМЕНІ ДЗЕРЖИНСЬКОГО

Червоний зал. О 10.00; 12.10; 14.15; 16.20; 18.25; 20.30 з 30 вересня по 6 жовтня демонструється фільм білоруських кінематографістів «Степ'ятини на шляхах». У зеленому залі на екрані «Первісне зло». Сеанси: 10.20; 12.20; 14.20; 16.20; 18.20; 20.30.

Засновники — Кіровоградський обком СМОУ і трудовий колектив редакції. Наш р/р № 002700202 у дирекції Укрсоцбанку м. Кіровограда, МФО 323293.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 22-54-26; відповідального секретаря — 22-27-65; секторів: економіки та екології — 22-04-84; культури і моралі — 22-29-92; комсомольського життя та політики — 22-04-84; учнівської та студентської молоді — 22-59-82; соціальних проблем — 24-66-79; робітничої молоді і спорту — 24-64-21; фотолaboratorії — 24-94-94; коректорської — 23-61-83; оголошень — 22-59-82; бухгалтерії — 22-47-22.

Обласна друкарня, м. Кіровоград, вул. Гліни, 2.

Газета виходить щосуботи.

Зам. № 672.

Індекс 61103. Тираж 16 500.

Редактор

М. ШВОРАК